

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Külföldön: negyedévre 8 kor. — egész évre 12 kor.
Földön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Feladvás szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLO JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

Karácsonykor.

Legyen az égbolt arca szép, derült,
Csillagokkal kirakva minderűtt.
A hold mosolygva hintse szét sugarát,
Könnyű lepel se', köd se' fődje vállát,
Karácsony éjszakáján!

Tiszta legyen, patyolatig lefűjt,
Gyémánt kavicsaival a tejt,
Üdvözléttül az angyal táboroknak,
Fel és alá kik ezen járni fognak,
Karácsony éjszakáján!

A vándor, hogyha rásötétedett:
Legyen szívélyes, nyájas tűzhelyet,
S ott asztalához becsülvén a gazda,
A legpuhább nyughelyet neki adja,
Karácsony éjszakáján!

Kis házikók, nagy paloták felett,
Közös angyal virraszson: szeretet!
Leljen nyugodt a nagyok szive-fája,
— Kitartó a szegények tüzi fája,
Karácsony éjszakáján!

S koldús legyen bár, vagy erős király,
Midőn az álom majd feléje száll:
Az Ur iránt, ki mindnyájunk királya,
Jusson eszébe egy sohajnyi hála,
Karácsony éjszakáján!

Felejt e a fukar: hogy mije nincs.
A rab: kezén, hogy súlyos a bilincs.
Sehol a messzi, széles föld határán,
Szív: egy se légyen elhagyatva, árván
Karácsony éjszakáján!

S ha lenne mégis, kinek éberem,
Balzsam sebére sehol sem terem:
Fordulva a szeretet Istenéhez,
— Álma legyen legalább boldog, édes
Karácsony éjszakáján!

Szabolcska Mihály.

Karácsony napjára.

— december 23.

A szeretet és béke ünnepén össze-
szoritja szívünket a fájdalom. Karácsony
fáján ezernyi láng gyul ki és még sem
oszlátja el a mi éjszakánkat.

Vak sötétség borult a magyarra.
Valami nehéz, átláthatlan köd borong a
a nemzeti élet horizontján s mi csak
megyünk lélektelenül, öntudatlanul előre.
Ki tudja, hol állunk meg?

Három esztendő óta megnehezült
az idők viharos járása fölöttünk. Három
esztendő óta mindig úgy feküdtünk le,
hogy a ránk virradó hajnaltól, a más-
napról valami jobb fordulatot vártunk.
És eljött a másnap s eljött a fordulat
is. A rosszabb. A mindig rosszabb.

Hol vagyunk ma? Egy örvény szél-
lén, amely sötétben tántog felénk. Oh,

bárcsak pusztá rémlátás, felizgatott kép-
zeletünk fantasztikus játéka volna a mi
jövendőnk képe.

A szeretet és béke ünnepén, szép
karácsony napján sirva sir a magyar;
örökzöld karácsonyfája nem az élet
reménységét hirdeti számára, hanem a
pusztulást.

Miért kell ennek úgy lennie? Hát
nem elégette meg a fölöttünk elő nagy
hatalom, amely a világokat igazgatja,
ami ezeréves szenvedésünket? Mohács,
Világos nem volt elég temetőnek a
számára?

Hanem félre, félre ezekkel a sötét
képekkel! Ma karácsony napja van.
Akinek fia, lánya van, fürdesse meg
lelkét a kivilágosodott fa fényzőnében,
kápráztassa el szemét, forduljon el a
sötétség képeitől. Higyje azt, hogy szebb,
tisztább nyugalmasabb jövő vár reá
azokra a mosolygó ártatlanságokra,
akiknek arcán ott ragyog a kigyult
karácsonyfa ezernyi lángjának fénye,
akik a jövő nemzedéké. Higyje azt,
hogy csakugyan a szeretet ünnepét üli
s nem a megnemértés, a szeretetlens-
ség, a háborúság tartja őrvongó bac-
hanáliáját.

Higyjünk, higyjünk! Ez menti meg
a sanyargatottakat az enyészettől. Ebből
fogunk új életre kelni, mint a hamvából
feltámadó Főnix.

Ma született a Megváltó! Értünk is
született, értünk magyarokért. Ne csüg-
gedjünk. Ez csakugyan a szeretet ünne-
pe. Csak mi gyarló emberek mocskoljuk
be az éjszaka fényességét a lélek ső-
téttségével. Hanem a Megváltó megszü-
letett, és megtisztulnak, megvilágosod-
nak a lelket is s kiragyo g tőle Karácsony
éjszakája is. A szeretet rózsája el nem
hervad soha. Leveleit néha elhullatja.
vérpíros színét néha halaványra váltja,
de ez semmit sem jelent. Amint minden
évben új sugár gyul ki a fakó, hideg
égbolton, amint minden évben kifakad
a föld megfagyott keble, hogy kizsen-
dülj belőle az élet, úgy villan át az
éjszakába merült emberiség vak homá-
lyán át is a szeretet fénye.

Ültünk mi még szép, igazi, meleg
Karácsonyt, ahol boldog családi körbe
gyűlve dicsérjük az Urat, aki megvál-
tásunkra leküldte szent fiát a földre.
Csak várjunk és bizakodjunk. A hit a
mi várunk.

Eleve Tavaszok

No ne vágjatok akkora képet
Se ne akadjatok annyira fenn,
Ha merő kis elandalodásból,
És semmiesetre se másból,
Szemem egy-egy baba arcra vetem
És — egy kicsit ott feledem.

Aki félti a talmi-tekintélyt,
Tegyen úgy, ahogy öneki jó.
Legyen éjjei, nappali minta,
S mellette azért csalafinta,
Aki szent, de világraivaló,
S teszen úgy, ahogy öneki jó.

Ugye hogy ha a tél szele csapkod,
S a virágot a dér kiölé:
Ti fagyos szívű fanciesali szentek,
Tavasozni ti százfele mentek,
Ragyogó napu Nizza felé,
Tavaszok virulása elé?

A szegénynek is meg van a jussa
S ha tavaszt neki Nizza nem ad,
Ki azért hajh, rajta se fognak:
Gyönyörű eleven tavaszoknak
Szedi össze a fény sugarát
S bizony érte nem érheti vád.

Hát sose vágjatok akkora képet,
S ne szavaljatok oly kegyesen:
Mikor én hegyesebb szemet ejtek
S valakin tán rajtafelejtetek,
Ezt nem ezért vagy azért teszem,
Csak a tavaszt, a tavaszt keresem.

Szávay Gyula.

Dodónak.

— Emlékezések. —

Nem régen volt, mikor veled találkoztam,
nem régen volt, mikor sötétszemed fénye rám
lövellt s most már úgy tűnik fel előttem ez
a látomány, mint egy álom.

Alom minden, alom az élet is.

Előttem repül a bolygó fény, keresve
kerestem, üzttem, kergettem, elibém került,
szaladtam utána, majd ismét csábított és
szédített s most mintha a világűrben szét
pattant volna.

A sors akarta ezt így. A hideg borús
téli idő a szobába kergetett s belépve elibém
siettel lebegő, könnyed szárnyakon, mint su-
hogás, mint szellő, könnyedséggel, lepkeszár-
nyakon. Megesapta agyamat közegésed, érez-
tem, mintha valami titkos, sejtelmes érzés
lopódzott volna szívembe.

Ez érzelmeket, melyeket leírni lehetet-
len s melyet csak is ritka halandó érez, ki-
nek szívében a szeretet tisztasága talált men-
helyre, — csak az érzi azt, mi ez az elbű-
völő égi érzemény, — e csodálatos varázs
erőt éreztem már egyszer-másor is s me-
lyet mintha most feledni találtam volna, je-
lenséged ismét felszínre hozta s elesenede-
dett lelkem ismét felvillanyozta.

Erre gondolok, ez igéz mostan engem,
csábító alakod teljesen elbűvölt, nyomja szí-
vem s a gondolatok tengere surran lelkemen
kereszül.

Ez a képzelődés, a szédítő gyönyör s a
kéjes gerjedelem ellankaszt s erőmet zsi-
basztja, hogy pedig tőle szabadulhassak s
s magamban elfojthassam a legédesebb, s
legnemesebb érzelmeket, ez most már telje-
sen lehetetlen . . . . .

*
Visszaszáll lelkem abba a homályos

hajlékba, hol téged én feltaláltalak, hol a szerete nek lángjai csapkodták izzó arcomat. Szemem közé néztél, szeliden, nyájasan, majd később mit sem sejtve a szenvedély és vonzalom tüzes sugarait lövelted reám.

Elmélázva a hideg márványra dőlél jobb karoddal s felém fordulva, a lámpa fénye szemedbe lövel, mely világított, mint csiszolt gyémánt s oly sugarakat szórt, hogy tétovázva, inogva állhadtam meg csupán melletted.

Szerettelek volna megölelni, ajkadra tüzes csókot nyomni, érezni forró lehelleted, kebled dobbanását, szived sebes verését, de ah! — ez nem lehetett.

Sok dolog van az életben, amit szeretnénk, de nem lehet; elérve látjuk, kezünk-nél van a zsákmány, de hozzá nyulni nem lehet, nem szabad s kábultan tántorgunk vissza az édes a forrón szere'tett teremtestől.

Nem adtam volna az ég minden üdvössége-ért, lemondtam volna a tulvilági boldogságról, ha kezedet megfoghatom, ha nagyon a szemem közé nézhettem volna, de nem, nem lehetett, nem volt szabad: kezemen bilincs volt s érzelmeim békóba voltak verve.

A te szived másnak van szánva, a te lelked mást fog szeretni, a te szemeid mást fognak elvarázsolni, szerelmednek más lesz az ittása: nekem pedig csak egy marad meg csupán, az emlék, az emlék ezekre a boldog, feledhetetlen percekre, melyek tűntek, repültek villám szárnyakon a sötétség tengerébe.

Nem is marad most már nekem vissza, csak a boldog visszaemlékezés s én fonom, szövéim az édes perceik álmatag emlékeit magamban, készítek belőle magamnak talizmánt, mely engem örökre emlékeztessen a te lehelletszerű, légies alakodra.

Oh az az olív barna arc, az az omlatag dus fekete haj, azok a fehér fogak s arcod közepén az a tündöklő, koromfekete, csábítóan mosolygó szempár: majd az eszemet ve ték el s most álmaimban nem hagynak pihenni s nem találom nyugtom sehol, nincs perc, nincs pillanat, hogy eszembe ne jusson, s mint égező fájdalmas érzés — téged nem látva, gyötrellemmel tölti el érző szívemet.

*

Édes Dodókám! Te akartad, hogy téged megénekeljelek, hogy írott betűben öntsem ki érzelmeimet. Most láthatod, hogy felkavarta szívemet a te eszményi képed s menyire raboddá tettél engemet.

Tedd el a tőlem kapott képeket emlékül; ezekről leolvashatod, mily nemes, gyöngéd s tiszta az az érzemény, mely az én szívemet eltölti, ezek kifejezzék a lelkem tisztaságának, magasabbra törekvő gondolataimnak s mind annak, mi egy közönséges, mindennapi embert az ideálisan gondolkozó, szeretni igazán tudó embertársától megkülönböztet.

Fáj, sajog a szívem, hogy most már csakugyan minden csak álom. Nekem nincs semmim tőled. En csak hangodat hallok rezegni szívemen keresztül, én csak mosolygós pillantásaidat látom ébren s alva lelkem előtt, de egyet nem feledhetek el soha, soha s ez az, mi nekem tégedet örökre meghódított.

A bucsu perceiben éreztem én ezt igazán. Valami kimagyarázhatatlan sejtelem szállott meg, hogy vége örökre vége a veled való édes enyelgésnek. Elszorult szívvel vettem tőled bucsut, mint a kit kinpadra visznek, minden lehelletem elállt s ajkam össze szorítva, szemem könnyeket szórva, még egyszer rám pillantottál s szemeid égő tűzéből mintha egy biztató reménysugár szállt volna felém...

László József.

Prolog.

A „Bella emléke” cyklushoz.

Szólt a költő: „Esdve kérek,
Adjatok vért a dalomhoz!
Vér nélkül a dalnok szive
Nem terem dalt, csak sorvadoz...!

Piros, meleg, lobogó vér
Kellene csak s szólna a dal, —
Siessetek, adjatok hát,
Mert különben érzem, — meghal...!

Vergődik a dalnok szive,
Vergődik a dalnok szive,
Nevet, mosolyog a tömeg.
A sóvárgás, az epedés
Égő vágyást nem érti meg...!
De a végső, az utolsó
Pillanatban jött egy leány, —
Hozott meleg, lobogó vért,
Segített a dalnok baján.

Fölmetszette szüzi keblét:
Patakokban hullt a vére...
„Neked hoztam a dalodhoz, —
Nem kívánok semmit érte,
Csak egy csókot..., egy utolsót...!
Igen, igen, ez kell nekem!
Szorítsd ajkad az ajkamra, —
S vérző lelkem — kilehelem...“

És egy hosszú, végső csókban
Összeforrott még a lelkük,
Mig egy ősi nász-halott dal
Mint az illat szállt fölöttük...
Tán a lányka szállni vágy
Szüzi lelke énekelte,
Mert a csók és a dal után
Gyorsan elszállt messze, messze...!

Most az angyal szive vére
Átment a költő dalába,
Azóta ott zug a lantján
Pezsgő dalok szilaj árja...
De a lányka piros vére,
Tépett keble, — titkon, halkan, —
Mint egy fájó régi emlék,
Meg megcsendül egy-egy dalban...!

Szunyogh Barna.

Sonolatok.

A szépség rózsái nem sokáig élnek.
Am a jóság örök, mert az már a lélek.

Vakmerő és támad Amor,
A szeretet véd és bátor.

A szerelem kincsét pazarolja,
A szeretet gyűjti és elosztja.

A szerelem bűnre vezet
És megváltó a szeretet.

Béni Vilmos.

Karácsony.

Karácsony éj van, — rajta emberek,
Hirdessétek a béke szent szavát —
Harsogianak a pásztordallamok
A fénybe áradt mindenségén át.
Hadd zugjanak az égboltozatok,
Hazudjatok!

A szeretetnek éjszakája ez,
Ujjongjatok hát jámbor emberek,
Hiszen halljátok, messze szerteszét.
Hogy zörögnek a harci fegyverek —
Szerte áradnak a vérpatakok —
Hazudjatok!

Karácsony éj van... és kigyul amott
Az a lobogó, százezernyi fény,
Falvak égése, ágyuk lobbanása
Világít most a harcok mezején.
Égre törnek a hörgő sóhajok —
Hazudjatok!

Szent ez az éj és olyan mámor!...
Ti mondjátok: az ige testet ölt —
Hát nézzétek csak, szárnya suhogásán
Hogy kigyult itt is, a maroknyi föld.
Verjétek a porba homlokotokot,
Hazudjatok!

Mikor az éjnek szárnyai mögött
Annyi hazugság, annyi bűn lobog —
És ott suhannak el előttetek
Az éhező, kifosztott alakok,
A nyomorultak, a hazátlanak —
Hazudjatok!

Mikor káromló, céda, vad tusán
Vész el az erkölcs, eszme és a hit
S a gyűlölség, a gyilkoló harag
A lelketekbe tüzesóvát hajít —
Aradozzék kenetes ajkatok;
Hazudjatok!

Csak rajta, rajta! E világcsalás
A földön annyi ezredéve foly
S mindig kilátszik céda lelketek
A farizeus — kóntósok alól —
Ti népámitók, Istentagadók,
Hazudjatok!

Karácsony éj van... sötét, gyászos est.
Egy év ismét a végtelenbe tűnt —
És az a szent, isteni szoretet
Ah, nem született újra meg nekünk.
De kigyulnak a templomszarnokok,
Hazudjatok!

Pakots József.

Szabad régészek és szépészek.

Rég bevált közmondás már az, hogy Magyarországon a legtöbb ember orvosnak képzele magát. Kevés olyan ember van, a ki ne tudna valamiféle orvosszert a fejfájáson kezdve minden nyavalya ellen, a melyszabad orvoskodás fajunknak egy ismeretes hibájával fejlődhetett ki. Azzal ugyanis, hogy orvosra pénzt nem szeretünk kiadni s még a difteritisz gyermekhez is akkor hivatunk már orvost, a mikor a „gyermekirtó rém” jóformán elvégezte szörnyű földadat. Nem kell orvos, magunk üzzük szabadon a kuruzslást, hiszen, — a fönt emittet krónikás adoma szerint, — találkozáskor ilyen kérdésekkel fogadjuk ismerőseinket: „hogyan van?” „hogyan érzi magát?” „hogyan és mint szolgál kedves egészsége?”

Ez tehát nemzetünknek egyik szabad tudomány, a mely csaknem annyira elterjedt, mint a szabad politikusoké, a kik a legnagyobb könnyedséggel intézik el világrészek sorsát.

Ilyen, az újságok cikkein táplálkozó szabad allamtudományt üznek még a műveltebb körökben is, háborus időkben pedig meg szokott jelenni a harcászati szabad tudósainak népes felekezete is, — kik a törzsasztalnál könnyen elbánnak akár az angollal, akár a bural, a szeriut, a mint a két hadviselő fél valamelyikéhez vonza a hajlam.

Nemzetünk e fölületességével, a mely fölületesség a nagy közönségnek minden mélyebb ható gondolkodástól, a szükséges, bár nem is óriási méretű ismeretek szerzésétől való idegenkedésével függ össze, még két kedvenc iránya van a mi tudományos szabad uszóinknak. Szeretnek a tudomány mázában csillogni, a nélkül, hogy a tanulásra csak egy órát, könyvre csak egy koronát is áldoznának különösen a régészet és a széptan tudományának majmolói is. Ezek a szabad régészek, a kik azt hiszik, hogy a határükban levő romvár sáncái közt kiásott ócska pajzsdarab, a szántóvető ekéjének nyomában fölvetődő régi pénzdarab, vagy egy-egy ócska cserép már is tudós régészszé alakítja át egész véletlenül, mától-holnapra a tudományok országának peregrinusát. Eppen úgy véli a szinikritikns, hogy a lapok fölületes cikkeiből képzőművészeti kritikussá csöpörödhettek föl a modern. Apellesek, a vidéki lapok, a divat-közlönyök rimpengetői pedig büszke lenézés-

sel viselkednek magasabb szárnyalású korszakok klasszikus dalnokai irányában.

Némi joguk is van hozzá, mert vannak egyesületek, a melyeknél a cél oly módon szentesíti az eszközöket, hogy nemes céljaik kedvéért az emberi hiúságra vetnek adót s néhány korona tagdíjért mérik a lepedőnyi, minél cifrább okleveleket, a melyek erejénél fogva a taksát rendszeren fizető férfiú szak-tudóssá válik családjának s ismerőseinek bámuló körében, de meg hosszabb címet is nyomathat a névjegyére — Nem kevésbé szerencsés a nyelvészkedő, a rimpengető, a nyári kritikus, mert hiszen e célra légiójával állanak rendelkezésére a leptölteléken és potya közreműködésen kapva-kapó, kisebb és nagyobb közlönnyök.

Ellenünk vehetnek, hogy különösen a régiségeknek gyűjtése, a haza történelméből egy egy bármi csekély nyoma fölfödése mindenkor érdem és ha nem egyéb, hát legalább szép és nemes irányu foglalatosság.

Mindenesetre áll e fölfogás, a míg a szabad régész is így fogja föl a földadatát s nem válik szenvedélye hőbortos mániává s a korlátoltsággal együtt járó elbizottsággá. Addig tiszteljük a hazánkat elárasztó szabad régész urakat, a míg igyekeznek csakugyan komoly s jár némi tanulmánynyal, a mely megőrzi munkálkodásukat a neveltségessé lételettől.

Felédhetlen előtünk egy látogatás, melyet s 70-es években tettünk egy vid ki város gyűjtő szenvedélyéről híres „régészénél“, még pedig nem kisebb egyéniséget kísérve hozzá, mint a minő volt a dicső emlékü Ipolyi Arnold püspök, a nagynevű tudós. Erdemes az esetet elmondani úgy is, mint a hírneves főpap életének egy tárgyunkra nézve igen jellemző epizódját.

A mi tudósunk nap nap melle t sürgette az éppen fürdőben időző Ipolyi püspököt az ő régész-gyűjteményének megtekintésére. A jószívű főpap végre engedett s többek társaságában elhajtatott a régészhez.

A gyűjtemény szemléleténél boszuság és vidámság váltakoztak a főpap szellemes arcán. Ott voltak nagy üvegszekrénybe zárva az ilyen szabad régész urak gyűjteményeinek székas darabjai Ócska köntés, min: Izabella iránylón szoknyáj, rozsdás fringiák, egyik a Zinyi, a más az inzurgensek dicső feyverzeiből való, nem éppen ritka rézgarasok és más eltenni sehogy sem való kacatok.

A püspök nem szól, míg végre lehajlik a szekrény fenekére s felemel egy súlyos pálcát.

— Ez bronz, ez valódi régiség, küldje be a múzeumnak! — szól hosszabb vizsgálat után.

Ez volt a gyűjtemény egyetlen értékes darabja, pedig a gyűjtő gúnynak vette a magas szakértelem ítélet s komolyan megharagudott miatta. A bronzkori lelei bizonyára személdombra is került azóta.

Ime, ilyenek a szabad régészek, a kik azonban könnyen tesznek szert annyi befolyásos összeköttetésre, hogy a tudományos téren való érdemeik megjualmazására kitüntetésekkel halmozatnak el. Mondanunk sem kell, mily csüggesztő e járás ez a valódi tudományos érdemek emberére nézve s mennyire ár: a tudományos kutatás komolyságának.

Hogy a szabad szépészet művelői se maradjanak hátrányban, igyekszünk reprodukálni egy vitát, a melyet fiatal emberek folytattak, a kik, — úgy látszik, — valamely széptani előadás részleteit beszéltek meg.

A művészetek fogalmának meghatározásáról volt szó s a társaság szószólója azt a tételt vitatta, hogy „művész az, a ki semmiből alkot.“ Érthette azalatt, hogy művész a kézzel fogható anyag földolgozója s fejtegetéseinek folyamában aztán oda lyukadt ki, hogy a tétel alapján művész csupán a költő, de a színész, ki a költő művét dolgozza föl, — már nem az, valamint nem művész a festékekkel, kővel dolgozó festő és szobrász sem.

Ez a negatív tanulással rendelkező vita igazán fölköltötte bennem annak óhaját, hogy a széptani tételeken kapó művelt közönség bár ne elégednék meg egyes hírlapok agyafurt

okoskodásaival, olvasna tartalmasabb hazai és külföldi fejtegetéseket is.

A szabad régészek, tudósok és a tudomány szakok egyéb szabaduszóinak betegséggéért felelős egyrészt maga a fölületességre hajló, elmélyedésre nem képes és pávatollakkal örömet ékeskedő közönség, másrészt felelősek az irodalmi és tudományos tényezők, a melyek, — elzárkózván a csak is részökre hozzáférhető magas föllegvárakba, — nem törődnek azon kevesekkel, kik szeretnének olvasni, tanulni, okólni de hajh! erre a szegény magyar publikumnak csak elvéte nyilhatik alkalma.

„Elvéte“ mondjuk, mert ha történik is valami ebben az irányban, az kivételben rettentesen el van véte.

Gondoskodva van arról, hogy a szabad régészek és szabad szépészek és egyéb változók fajtája ki ne veszzen. sőt inkább tovább legelhesen és gyarapodjék a fölműveltség és áltudás zöldségkertjeiben!

Gaspár Imre.

A szárnyas ember.

Irta: H. G. Wells.

— Miféle csuda jutott az emberek eszébe, hogy azt mesélik, hogy te repülni tudsz? — kérdém barátomat, ki hadnagya volt a bengáli ezrednek. En n prajzi adatokat gyűjtöttem Észak Indiában.

— Ah, hát már te is tudod? felelé. — Ugyan mit mesélt neked?

— Hát tudod, ki akarom tanulmányozni az id való lakosság mondait és regéit, mielőtt teljesen elbujtítja őket a sok hittérítő, meg a katonai kormányzat. Megérkezem s mit hallok? Egy csomó legendát egy hirtelen szöke hadnagyról. Hogy sérte lentül átugorja a legnagyobb elefántot is, hogy repülni tud. Egy öreg emder azt is elmesélte, milyenek a szárnyai. Fekete toll van rajtuk, meg sztan hogy két rőf hosszúak. Láta is nem egyszer, hogyan repültél holdvilágos éjjelen a Shenau-vidék felé. Már hogy is butitha tud el ennyire az ittlakókat?

— No jó, ha érdekel, elmondom! Az utolsó előtti lushai expedició idejében történt az eset. A parancsnok igen barátságos fajnak tartotta a te chinjeidet és egy kis előőrs-csapatot menesztett fel a szorosnak. Jó magam voltam a parancsnok, volt még aztán velem három angol katon, vagy féltucat sipoy, két öszvér. Az ut, ha ugyan annak nevezhetem, könnyelműen ül rossz volt. Majd a folyóban gázolunk, majd egyik parijáról a másokra kellett botorkálnunk, míg végre megpillantottuk az első falut. Ekkor történt, hogy durranást hallottunk, a következő percben vállamtól két arasznyira süvített el egy golyó és leterítte az eleséghordó öszvért. Nemsokára egy kis puskás csapat tűnt fel a szemben lévő hegytetőn.

— Jobbra arc, rajvonat! — hangzott vezényszóm.

Erre a bátorítás a kiéd seregem megfordul és gyorsan szedve a lábunkat, jöttünk ide vissza le a völgynek. Még a halottunk cókókjára de hoztuk el de a másik öszvér, az velünk ügetett.

Így végződött a csata, dicsőség nélkül. A völgy a hátunk mögött, tele volt el-lenséggel, a kik egyre lövöldöztek ránk. Szerencsére senkisé sem sérült meg közülünk. Ezek a chinek csak úgy tudnak löni. Akkor aztán perchosszat czéloznak és találnak is. Vissza vonulásunk sikeres volt. Két ízben, mihelyt kissé kelemetlen kezdett lenni, azért egy pár golyót menesztettünk a szájukba. Am a esetepaté nem volt valami komoly. Vagya is a folyó felé kanyarodnak és a völgyből szoros csinálnak. Itt szerencsésen meglátunk egy csomó fekete fejet, a mik bujkálva jöttek le a hegyről, a folyó tulsó partján.

Alljt vezényeltem.

— Ide nézzetek, — mondtam Hookernek meg a többi angolnak. — Hát most mitévők leszünk?

— Ugy segíljen, elvágják az utunkat — szólt az egyik.

— No még annyira nem vagyunk — monda egy másik. — Mondjad Georges, nem ismered te a Chin utat?

— Az ördögbe is — szólt Hooker, ötven lépésnyire érnek bennünket ott, a hol leg-szükebb a völgy. Hisz öngyilkosság volna le-jebb menni!

Végigjártam a szemem azon a hegyo-dalon, a hol mi mentünk. Le a völgynek meredek nek látszó, de nem megmászhatlanak. És végül az összes chinek a folyó másik oldalán voltak.

— Hát vagy nekimegyünk a hegynek, vagy megállunk — monda az egyik sipoy.

Megindultunk felfelé. Valami úféle is kanyarodott a hegyoldalban, azt követük. Egyszerre csak lövést hallok és a mint hátra-nézek, hát ott ül az egyik sipoy vagy harm-ne méterrel alattunk. Lábon taláta, a golyó szegényt. A kis csapat megállt. En felnyalabolam a sipoyt és felraktam az amugy is eléggé terhelt öszvér hátára. Mikorra a többiekhez értem, ott állt Hooker füstölgő Ma tini-fegyve ével kezében és vigyorogva pillantott egy mozdulatlan fekete pont a völgy mélyén. — Ötszáz méter — szólt Hooker — egy araszsal sem kevesebb Fogadni merek, hogy fején találom!

Ezzel ismét utnak eredtünk. A lejtő mindig meredekebb lett, az utból sziklaösvény, felettünk-alattunk majdnem függőleges sziklafal meredt le a völgynek, fel az égnek. Pár perc! Az ut egy sarok körül jobbra kanyarodott. És aztán nekiszaladt a semmi-ségnek.

Alighogy felfogta a helyzetet, az egyik angol vad szikokba tört ki és átkozta a csapatát, a mibe beleestünk. A sipoyk némán megálltak. Hooker dörmögött, újra töltött és visszameat a kanyarulathoz.

Akkor aztán két sipoy lesegítte a társát az öszvérről és nekilátak az állat lerakásához.

Mikor végre tisztába jöttem a helyzetünkkel, láttam, hogy nem is olyan borzasztó. Egy kis fensikon voltunk, mely ott, a hol legszélesebb volt, lehetett vagy tíz méter. Fejünk fölött merőlegesen nyult fel a sziklafal; onnan tehát nem lóhettek le ránk. Lábank alatt vagy két háromszáz lábnyi mélység. Ha a hasunkra fekszünk, nem lát bennünket senki emberfia a folyó másik oldaláról. Az egyetlen ut, melyen megközelíthetők vagyunk, a sziklaösvény, ott meg egyenkint szedhetjük le a támadókat puskáinkkal. Természe es erősségekben voltunk, melynek csak az az egy a baja, hogy éhségünk meg szomszúságunk csillapítására nincs egyebünk egy árva öszvérnél. S mi több, legfeljebb tíz kilométernyire vagyunk a főcsapatától; azok majd csak megkeresnek, ha egy-két napig elő nem kerülünk.

Vagy huszonnégy óra tellett el...

A hadnagy elhallgatott.

— Voltál-e már szomjas életedben? — kérdé aztán.

— Olyanformán nem! — felelé.

— Bizony...! Egész nap, meg egész éjjel nem volt más italunk, mint az a pár csepp harmat, a mit nagy keservesen kinyomkodtunk a ruhánkból, meg az öszvére pakolt sátorvászonból. És hozzá ott csobogott alattunk a folyó. Soha életemben nem éltem át hasonlót. A nap mintha még mindig Józsuá parancsának engedelmeskednék, úgy süvített, égetett, pörkölt. Levél se zörrent, hang se hallatszott. Este felé az egyik angol motyogott valamit, — hogy mit, senki sem hallota — felkelt s eltűnt, a kanyarulat mögött. Lövéseket hallottunk és mikor Hooker utána ment, már nem volt sehol. Reggelre meg a sebesült Sipoy deliriumba esett és legurult a folyóba. Aztán az öszvért is azyonítottuk. Hát nem esik át az is halálküzdelmében a párkányon?

A sipoy holttestét láthattuk magunk alatt a folyóban. Arccal lefelé feküdt és a feje alig volt összezsuzva. A nap folyamán találgattuk, vajjon meghalották-e a főcsapatnál a lövöldözést, meg hogy meddig tarthat, míg odaérnek, de a mint aztán este lett, elhallgatunk. A sipoyk kövecsekkal látszóttak, majd majd meg beszélgetni kezdtek. Az éjjel fagyos volt. Második nap már nem beszélt senki. Az ajkunk megfegte olt, a tor-kunk égett, a mint ott hemperegünk a kö-zes talajon és egymásra meresz ettük a te-

kintetünket. A hogy lenéztem a völgybe, meg a csillámló folyóba, magam is kedvet kaptam, hogy utána ugorjam a sipóynak. Milyen szép volna mivel oltani a szomjuságot- vagy tán már nem is volnék szomjas. Szerencsés e id-jén eszembe jutott, hogy parancsnokló tiszt vagyok és hogy kötelességem jó példával előljárni. Ez aztán visszatartott mindenféle bolondságtól.

Ellenben támadt egy jó eszmém. Felálltam, nézegettem a sátrat, meg a hozzávaló köteleket és esodálkoztam, hogy a dolog előbb nem jutott az eszembe. Majd a sziklapárkányhoz léptem és lenéztem. Ezuttal a mélység nagyobbak tűnt fel, sipoy helyzete pedig kevésbé kellemesnek. De hát mit volt mit tennem. Hogy rövid legyek, hullóernyőt készítettem.

Elsőbbben kikanyarítottam a vászonból egy háromszor akkora darabot, mint egy asztalterítő beakartam, hogy alul összerakozzanak. Megvolt a hullóernyő. A bajtársaim körülhevertek és mereven bámultak rám. Nyilván azt hitték, hogy valami újfaj a deliriumba estem. Majd megmagyaráztam a dolgot a két angol katonának és a mikor rövid szürkület után beköszönött az éj, nekimerészkedtem a kirándulásnak. A két katoná magásra tartotta az ernyőt, én meg nekkiiramodtam keresztül az egész fensikon. Az ernyő magába vette a levegőt, akár egy vitorla, de mikor a szikla széléhez értem megvallom, meghökkenem és megálltam.

De oszt' elszégyeltem magamat, visszamenem és újra nekiszaladtam. Ezuttal le is ugrottam, — emlékszem, valami zokogás-féle tört ki belőlem. — a fehér vászon meg fel-fújódott a fejem felett. Gondolataim órált gyorscsággal kavargtak a fejemben. Sok időbe tel, míg megnyugodtam s remélni keztem, hogy a repülésnek jó vége lesz. Az ernyő előbb oldalvást libegett. A sziklafal gyorsan szaladt felfelé mellettem, míg én magam látszólag meg sem mozdultam. Majd lenéztem, egyenest bele a sötétlő folyóba, meg a kolt sipoy szemébe, a mik gyorsan közeledtek felém. Három elint is megpillantottam a sötétségben, a kik rémülve bámulták az ujesudát — már mint engem — és azt is láttam, hogy a sipóynak levágták a fejét. Mikor ezt láttam, szereztem volna megint fölmenni.

A következő pillanatban a eszmém belednyult az egyik chin szájszájába és rövidesen együtt hemperegünk a földön; a fajunk fölött meg lobogott a fesér vitorla. Aligha be nem vertefeltem a lábammal. Biztosan vettem, hogy a másik két alyafi meg az enyémet veri be; de hát a szegények sohasem hallották hírét Godsrd kapitányrak és kerekét oldottak.

Ere aztán kiborítottam a holt chin karjai közül és körülhevertem. Vagy tíz lépésnyire fölém fekdt, a sepyo feje és bámult a holdvilágba. Odább egy lépéssel megláttam a olyót, odarohantam és teleltem magamat. Egy hang sem halla szott. Csak a chinek távozó lépteit, a víz esobogása, meg egy gyöngesikoly felülről visszhangoztak az éjszakában. Alighogy szomjuságot lecsillapítottam, utnak indultam le a völgynek.

Ez a szárnyas ember története. Az egész tíz kilométernyi uton egy lélekkel sem találkoztam. Tíz órára beértem a táborba, a hol az őrszemnek, egy istentelen tőkfilkónak, volt elég mersze rám löni, a mint a sötétségben közeledtem. A mikor elmondtam a mondókámat, ötven ember indult társaink megszabadítására. De már a mi engem illet, sokkal nagyobb volt a szomjuságom, semhogy egy új kirándulással is növeljem.

Hát ebből készült a szárnyas ember regéje. Hogy a szárnya öles. Meg hogy fekete tolla van. A tarka hadnagymadr stb.

A hadnagy egy percre elmosolyodott. Majd így szólt:

— Alig hínéd, hogy mire a mentőcsapat felért a sziklára, még két sipoy leugrott a folyóba. A többieknek nem volt semmi bajuk, csupán iszonyuan szomjaztak.

S mintha a visszaemlékezéstől is kiszáradt volna a torka, nagyot hörpintett a boszporhárból.

Az Esperantó.

Most jelent meg Budapesten egy debreceni ifjunak, Láng Jenőnek Esperantó nyelvtana, mely mindössze 23 kis nyolcadrés lapból áll s mégis ügyes összeállításával lehetővé teszi azt, hogy belőle néhány óra alatt tökéletesen megtanulhassuk a műnyelvet. E füzet megjelenése alkalmából talán nem lesz teljesen felesleges ha az Esperantóról néhány felvilágosító szót szólunk.

E nyelv létét Dr. Zamenhof varsói orvosnak köszönheti, ki 1887-ben adta ki „Nemzetközi nyelv” című füzetét, melynek következtében az Esperantó határtalan könnyűségét s hasznavehetőségét már 3 évvel később a világ minden részében igen sokan elismerték s terjesztetni kezdték. E nyelvnek tulajdonképeni célja az, hogy a nemzetek különböző nyelvei miatt minden téren mutatkozó akadályokat mint elfogadott nemzetközi nyelv, legyőzze. Más nemzetbeli embertársainkkal való érintkezés akadályait a nyelv különbözősége, s ezt az érintkezést akarja az Esperantó megkönnyíteni. Most élő nyelvek közül egyik sem alkalmas nemzetközi nyelvének. Először is mert nehezek, tele vannak a szabályok alól való kivételekkel, másodsorban a nemzeti hiúság, a politikai versengés miatt. Az Esperantó pedig oly könnyű, hogy mindenki elsajátíthatja néhány óra alatt. Neutrális volta éppenséggel alkalmassá teszi a feladatára. Minden művelt embernek anyanyelve mellett második nyelve akar lenni.

Tekintsük csak át nyelvét s azonnal meggyőződhetünk, hogy könnyűségét tekintve legalkalmasabb nemzetközi nyelveknek. Semmi kivétel, rendhagyóság nincs a szabályok alól, melyek a következők:

A főnév képzője az o, melléknév az a, igé az i, ígehatározó az e. A főnév in szótaggal nőnemű lesz, j, a többes, n a tárgy eset ragja, le a névelő, pld: La muro (v. ó. a latin murus, a francia mure.) ragozása: gen. de la muro, dat. al la muro, acc. la muro, többes nom. la muroj, gen. de la muroj, dat. al la muroj, acc. la murojn, melléknév egyesben arra, többesben ajra végződik, ugyanugy ragozati, mint a főnév, mellyel nemben és számban meg is egyezik. Középfok pli, fok la blej. pld. bona jó, pli bona, la blej bona. Az igeragozás a személyes névmások segítségével történik; e névmások: mi, én, vi, te, li, si. (ejtsd si) gi (ejtsd dzsi) ő, ni, mi, vi, ti, ili ők. A jelenidő ragja as, a multnak-is, jövőnek-os, feltételes módnak-us, óhaj ós parancsolnak-u, pld. skr. ibi irni mi skribas írok, vi skribis írtál ni skribos írni fogok, vli skribus írának i, si, gi, skr. ibu írjon. Aktív részesező (participium) a szerint, a mint jelen mult vagy jövő: ant, int, znt. szenvedőben at, it, ot, végű. A participium is felveheti a főnév, melléknév s ígehatározó végzeteit. Az ige szenvedőjét a participium s az esti ige megfelelő idejéből képezzük. Pld: mi estan laudata, laudita, laudota dicsértem, dicsértetem, dicsérteni fogok. Esti vagyok és havi — bírok segédigék ragozása ugyanolyan mint a többi igéké. Kérdés cu e? Tagadás ne nem. Visszható névmás si-maga, sin-magát. Birtokos névmás a személyes névmás melléknévialakja-miastb. Az iméntalapról kiindulva k-val kérdez, t vel mutat, e vel általánosít, nem-nel tagad. Pld. io vmi, nenio semmi, cio minden, tio, az. kio mi? Az előjárók mind nominatívust kívánnak kivéve e kérdésre hová? accusatívust. E braebositiók is mind más nyelvből különösen a latinból vannak véve: anstau (a német anstatt) helyett, cirkau körül, ekster kívül, s per, post, stb. Fontosak még a szóképzők pld: mal az elentét: rica oazoag, malrica-szegény, navyitást: dmo ház, domego-palota. et kicsinyítés; il eszközt, ar gyűjteményt, ul tulajdonságot ut. tartalmat fejeznek ki. Ime az egész nyelvtan. Hogy szavai megtanulásának könnyűségét bemutatam összehasonlítok celőlük éynehányat Pld. fenestro pblak. német fenster, olasz finestra, francia fenetre. Gardeno kert. német garten, ol giardino, fr: jardán, angol: garoen. Fumi dosányozni, ol: fumare, fr. fumer, Vino bor, latin vinum, námet vein, ol: vino, fr: vin, aug: Wine stb. Talánra kiválasztuk néhány szót az Esperantó szótárából, hogy láthassuk rajtuk a latin s modern nyelvekkel való ha-

sonlóságot. Agrabla kellemes, samero-nyár, vintro tél, onklo naggbátya, palaco palota, pipn pipa, homz ember, invfauo-gyermek, nest-ro-fészek, trinki inni preferi becsülni, santi-énekelni, laborai dolgozni. Láthatjuk, hogy mily könnyű, mily kelemes hangvása, könnyen és egyformán kifejező e nyelv. hogy minden gondolat kifejezésére is alkalmas bizonyítjate nagy irodalma. Lefordítottak Esperantóra: Az Iliast, Goethét, Schkepeare Hamletjét, Puskin, Byron, Heine művelését; Leibniz híres filozófiai művét Monadslogiáját, s tudományis is irnak már e nyelven.

Legújabbán Madách Ember tragédiáját fordítja Altenburg A. 1890-től kezdve rohamosan terjed az Esperantó. Egymásután alakulnak egyesületek a terjesztésére Nürnbergben, Tpsalában, Londonban, Párisban Egyesült államokban, Peruban, Kanadában is. Dr. Etzel stockholmi, dr. Carl Párizsi tanárok kurzusokat tartanak, Angliában 40 egyesület működik érdekeben, s már 100 folyóirat jelenik meg e nyelven. Hazánkban dr. Bálint Gábor egy. tanár, Borabás Agost, Schwörer J. Milez J. Lengyel Pál, Altenburg A. Láng J. terjesztik legbüzöbben, ez utóbbiak kizárólag neelvtanokat írtak, melyeknek alapján most az Esperantót ismertették. Szegsárdon dr. Fruiótier Pál szerkesztésében, B. Lengyel P. kiadásában, Budapesten Marich A. szerkesztésében jelennek meg Esperantó nyelvű folyóiratok. A kik e nevet eleinte megmosolyogták s e nemzetközi nyelv eszméjét utóbbiaknak nevezték most már kezeik elismerni élet-revalóját.

Budapest forgatagából.

— Fővárosi levél. —

Az úgy nevezett legöregebb emberek is alig emlékeznek rá, hogy ily vadul dühöngött a politika mindentűt, mindenképpen és mindig, mint most. Nem is csoda. Forradalmi átalakulás napjait éljük, irányok és elvek szállanak harcra egymással, hogy megsemmisítsék egymást vagy diadalt arassanak. Teljes erejével tombol az osztályharc, az egyik oldalon az a jelszó, hogy jogot a népnek. a másik oldalon meg az, hogy éljen a haza. Elég sajnós, hogy éppen az a két jelszó hadakozik egymással, mert hiszen nem ellenségek ezek, hanem édes testvérek, kiegészítik egymást. Az igazság az, hogy: éljen a haza, amelyben joga van a népnek... De talán így is lesz s akkor jobb idők virradnak majd erre a sokat hányatott országra. Ez ádáz küzdelemben tisztulni fognak az eszmék, kialakulnak az igazságok és engedje meg a magyarok Istene, hogy a dúló harc véressé ne váljék. Nincs iszonyubb annál, mint mikor testvérek ölik egymást.....

Ahová nézünk, mindenütt izzó politikai szenvedelmekkel találkozunk. Lebuiban, kaszinóban, templomban, bálteremben, kaszárnyában, hivatalban, villamoson és odahaza, alig esik egyébről szó, minthogy mi lesz, hogyan lesz és miért van úgy, ahogy van.

Mindazonáltal Budapest, ez a gyönyörűen fejlődő világváros a Duna két partján halad tovább a felemésztő munka és a felemésztő szórakozások útján. Politika ide, politika oda, élni kell az embereknek és pedig lehetőleg jól és gyorsan élni. Mert akármilyen lázas gyorsasággal halmozódnak is egymásra a nagy, megrázkodtató események, bármennyire élünk is történelmi idők, csak rövid terminus marad az emberek élete! Nincs sok idő, ki kell belőle venni a részünket, mert a vidám óra, amit elmulasztunk, soha többé vissza nem jön,

Budapest tehát politizál és mulat. Igaz, dolgozik is, de csak azért, hogy mulathasson.

És mulatságra nyílik bőséges alkalom. A nap-nap után szaporodó zenés és orfeumos kávéházak, amellelt látszának bizonyítani, hogy még mindig nem elég a fővárosi közönség számára a mulatásra való hely. S hogy éppen az ilyen alacsony fajtájú szórakozó helyek szaporítása válik szükségessé, ez egy részt a közönség fogyatékos izléséről tesz tanúságot másrészt a azt bizonyítja, hogy alacsonyabb rendű néprétegek igénye és keresete gyarapodik.

Mindenesetre a színházak vezetnek azonban a mulató Budapest életében.

A magyar királyi Operaház estéről-estére szinte zsufolásig megtölti a közönség színe-java. Ez örvendetes jelenség, mert nemcsak azt is hogy szaporodnak a zeneértők. Igaz, van is oka mert operánkban olyan kitűnő előadásokat produkálnak, hogy ebben a tekintetben csak a bécsi és a párisi opera mulja felül. Operaházi zenekarunk egyike a legjobbaknak a világon s a mesés összeggel honorált énekesek és énekesnők egytől egyig elsőrangú erők.

Szorgalmas látogatója a közönség a Nemzeti Színháznak is dacára annak, hogy első drámai színházunk megfelelő új darabokkal nem rendelkezik. Talán soha sem volt még oly szegény a magyar drámairodalom, mint most, pedig manapság egy jó darab nemcsak erkölcsi, hanem tekintélyes anyagi sikert is jelent. A Nemzeti Színház művészeti mélyzete is kezd már kiöregedni. Fell kellene már frissíteni új erőkkel a színpadot, — de új erő igen kevés van. S ami új erő van, azt elkaparintja magának a szemfüles Vigszínház.

Ide ma is tódul a publikum, melyet nem a darabok értéke vonz, hanem a mintaszerű előadás. A siklamós francia bohózat képezi most is a Vigszínház erős ségét, de azért színmű előadására is be van rendezve e színpad, amely elsőrangú magyar erőkkel rendelkezik.

A Király Színház is a sikerek jegyében dolgozik most. A János Vitéz hallatlan sikere után Gárdonyi sikerült darabját, a Fehér Annát adják estéről-estére telt házak mellett. E színház sikerében jelentékeny szerepe van a főprimadonnának, az automobilos Fedák Sárinak is. Bóha még annyi lelkes barátja és annyi elkeseredett ellensége még nem volt primadonnának, mint amennyi Fedák Sárinak van. Az igazság azonban mégis az, hogy Fedák Sári tetőtől-talpig művésznő, de még nagyobb erőssége az, hogy magyar és eredeti.

A Népszínház és Magyar Színház is jó látogatottságnak örvendenek, itt a külföldi operetteket művelik leginkább.

A publikumnak az a része, amely az erőtikusabb művelőzetek barátja, a Folies Capriceba és a Fővárosi Orfeumba jár.

Érdekes és speciális hely a Révay utcában a Folies Caprice. Ez nem orfeum, hanem magyar- és németnyelvű vaudeville színház és pedig az elsőrangúak fajtajából. Kipróált, kitűnő német és magyar színészek játszanak a Filiesben, s a kurta darabok, amiket

előadnak, ötletesek, kacagtatók és helyel-közzel elég érdekesek. Egy est a Folies Capriceban négy órai — ennyi ideig tart az előadás — folytonos kacagást jelent. Leitner és Keleti igazgatók elismerésre méltó buzgalommal és hozzá értéssel dirigálják ezt a műintézetet.

Nemkülömben érdekes a Folies Caprice első emeletén az idén megnyílt Casino de Paris, a párisi táncterem is. Ez nem egyéb, mint a híres párisi Moulin Rouge, de jóval disztingváltabb kiadásban. Éjféltől reggeli öt óráig tart itt az előadás, amelynek egy változatos programja van: a tánc. Hivatásos táncosnők és táncosok, minden nemzetbeliek, járják itt a világ összes táncait. A francia kánkántól, melyet hamisítatlan párisi táncosnők lejtenek, a bizsergető amerikai néger táncokig, Terpsichore minden alkotását ellejtik itt keeses nőcskéek és göndörfürtű leányok, A Casino de Parisban persze nemcsak táncolni lát az ember, itt mulat, vigad pezsgő, vagy a most divatba jött Hercules-sör mellett a főváros aranyifjusága az idegenek és akik egy-egy görbe éjszakát akarnak végigélni.

A Fővárosi Orfeumban főleg a külföldi operette Chansonettjei, táncosnői, akrobatái és szemfényvesztői lépnek fel. Műsora felette érdekes és változatos. Aki megakarja tudni, hogyan mulat a nyugat, az menjen el az Orfeumba, ahol érdekesítő attrakciókban mutatnak be minden ujdonságot. A Tarka Színpad is egyik vonzó ereje e kitűnő mulatónak.

Ha a mulató Budapestről irunk, nem szabad megfeledkeznünk a Király utcában levő Tátra Mulatóról, az Erzsébet-köruton lévő Gruber Mulatóról, nemkülömben a Kerepesi-uti Nemzetközi Mulatóról sem. Amióta az Országos Színészegyesület megengedte, hogy tagjai e mulató helyeken is fellépjenek, azóta nivó és izlés dolgában nagyot haladtak a santanok, amelyekben az ügyesebbnél ügyesebb színészek és artisták szórakoztatják a közönséget.

Krónikás.

Harmat Uram!

elvetted mind a hármat . . .

— Cosbuc György költeménye. —

Szegény apa! Három legény fiának
Egyszerre kelle harcba mennie!
Lelkén ezernyi gondok támadának;
Mi lesz vele? ha nincs már senkije.
Nehéz a harc! Egy pillanat az élet,
Még rá se gondolsz, — s jön a végítélet!

Az idő telt Bősz harcokról beszélt
A kőza hir: előre tört az Ellen!
De nemzetünk ujjongva talpra kelt,
S állt, mint egy erdő, a pogányok ellen.
Győzelmeinkről szólt a harci kürt
S a büszke félhold véresen ledült.

Majd jött a hir: kiadták a parancsot,
Jöhet haza a győztes hadsereg;
S kik átküzdtek ezt a hosszú harcot,
Szeretteikéül hadd pihenjenek!
S a faluban nap nap után jelenték,
Hogy itt is, ott is jöttek már levették.

Szegény öreg! örömkönyvet szemében
Napestig ült kis háza küszöbén;
S mind oda bámult, hol az utca végén

Három fiának megjelenni kén.
De csak nem jöttek! Aztán sirni kezdett,
Nem bírta válla a nehéz keresztet.

S a miat szívébe támadt gondra-gon?
Ugy tünt az élet sápadt homlokáról;
De még is várta: tán valaki mond
Vigasztaló hirt három szép fiáról.
Csak mikor látta, hogy ott célt nem ér:
Mint, hogy keresse, hol van a vezér?

Vén hadfi jön elébe s tőle kérdi:
„Itt van-e Rád, az én kedves fiam?”
Rád a legelső! A hadfi megérti,
Az apa szíve miért nyugtalan,
S felel: „Nyugodj meg! A te fiad jól van,
Plevnánál fekszik a legelső sorban!”

Szegény öreg! A szíve tudta jól,
Hogy Rád már nincsen ezen a világon!
És mégis most leuajta meghajol,
Mikor valóra vált e szörnyű álom.
„Rád már halott?” megint csak kérdezi,
S bár százszor hallja, — még sem hisz neki!

„Atok reátok bősztült gyilkosok!
Hát György fiam, a második mikor jön?”
„Ne várj reá! Meghalt! Mint annyi sok,
Ott nyugszik ő is a véres mezőkön!”
„Os Mircsea? az ifju, deli szép?”
„Smardáui völgyben lelte nyughelyét!”

Többet nem szólt, csak ősz fejét lehajtá
Márványszoborként némán, mereven;
Mint Krisztus, mikor lelkét elsohajta
A megváltás utolsó perciben.
Lenéz a földre; egy sírt lát kitarva
És benne fekszik holtan mind a hárma!

Aztán megint csak lassan visszaindul.
Remegő ajka néha fölkiált;
A lépcsőkön meg megbotlik a kintul
S nevén szólítja mindhárom fiát,
S a mint kiér, roskadni érzi testét,
Támaszt keres szegény; nehogy elessék.

Nem tudta azt sem: élő, vagy halott?
A véghetetlen gyöngöseség letörte;
Önkívületben földre roskadott.
S az utcaszélén ráborult a kőre.
Nagy lelki bu magát reá vetette,
S elsápadt arcát kezébe temette.

Sokáig ült ott mozdulatlanul;
Szép nyári dél volt, az ég tiszta fényes;
A nap haladt, helyet keresve tul
A bére mögött, az éji pihenéshez.
S még akkor is, mikor az est beállt,
Ő ott feküdt, mint ki halálra vált.

Mellette sűrűn emberek haladtak,
Kocsik robajjal felverték a port;
De mikor jöttek fényes zászlóaljok,
A lábdobajra föltápászkodott,
S bőszejajgatással a templomra támadt:
„Hármat Uram! elvetted mind a hármat!”

Románból:

Révay Károly.

A szép sátán

(Elbeszélés.)

Éjfélt volt.

Az egész város kihaltnak látszott. Csak a főter egyik fényes éttermében volt mozgalmass élet. Vidám zenének hangjai szűrődtek át a zivataros sötét éjnek némaságába. Aztán ez is elhallgatott. — A nagy terem mindinkább néptelenebb lett. — Már csak Soltész Ferdinánd, a dús gazdag gentleman volt ott hat barátjával, kik mindannyian nagy világi fiatal emberek és a lehető legvidámabbul akarták elbucsuztatni Ferdinándot a legény élettől. Mert bizony ő három nap mulva fog a sirig tartó házassági frigyre lépni a szép és általános ünnepekt Ujházi Lillivel. Barátai zajosan kívántak seerencesét e diadalához. A lakoma elején nem győzték eléggé dicőíteni boldogságát; vége felé pedig már többen irigyelni is kezdték. A pezsgős palackok dugaszai gyors egymásutánban pattantak fel. A champagne varázsital mel-

lett természetesen a hangulat is emelkedőbe volt és nem is látszottak törődni azzal, hogy a pezsgős palackok számával az idő is nagyon előre haladt.

— Bizonyára Ferdinánd — mondták társai — azt konstatáljuk, hogy te a sors kegyéből a legnagyobb nyeresémet nyújtó sorsjegyet hoztad magaddal a világra.

— No a mi azt illeti, nem is igen panaszkodom én a sorsra, viszonzá Ferdinánd — Csak a szerencsés és sok boldogságot ígérő frigy körül forgott minden beszéd.

— Ferdinánd oly sok szerencsével forgolódott a nők között, hogy méltán irigyelheték meg társai ezt a legújabb koronáját sikereinek. Egyszerre a pincérek egyike egy nagy pecsétet levelet adott át Ferdinándnak.

— Levél ily órában, ilyen helyen s boszankodva dobta félre . . .

— De a küldőnc a választ várja — szakította félbe a pincér.

— Ej, ej! — mondja meg annak az alkalmatlankodónak, hogy jöjjön holnap lakásomra.

— Kedves barátom — jegyzé meg a fiatal emberek egyike — te még jóformán még a borítékját sem néztél meg, pedig nézd csak mily érdekes, az van rajta nagy ákom bákom betűkkel „Hitelezői ügyben.”

— Igazad van e tekintetben, Gyula — viszonzá Ferdinánd. — Lássuk tehát, vajjon kinek van oly sürgős követelése velem szemben. Ugy látom ott díszleg „Küldi, de hogy ki, azt így pusztán szemmel nem bírom ki venni. Bizonyára az illető szép írási tanfolyamra jár.

Szemüvegét felnyomva orrára, megkísérelé az írást kibetűzni, de sehogyan sem sikerült.

— Azt jól látom, hogy valamiféle nevet jelző betűk vannak ide felkarmolva, de nem vagyok képes ezeket elolvasni. — Ti talán szerencsésebbek, vagyis inkább ügyesebbek lesztek — tévé hozzá, átnyújtva a névjegyet barátainak, mely kézzől kézre járt az asztal körül.

Miután a levél borítékját mind a hatan megszemléltek, egyhangulag oda nyilatkoztak, hogy a levelet fel kell bontani, hátha talán belől olvashatóan nevezi meg magát a titokzatos levélíró.

E körülmény nagyon fölzigatta Ferdinándnak kíváncsiságát s ha előbb szándékában volt a levelet olvasatlanul zsebre vágni, — tartván attól, hogy valamely kényes ügyet tartalmaz — most már óhajtotta tudni, ki lehet az alkalmatlan levélíró. Nem minden izgatottság nélkül tépte fel a borítékot, és a mitől tartott bekövetkezett, — társai háta mögé csoportosultak és érdeklődéssel szemléltek a most már olvashatóbb levelet, mely ezt tartalmazta:

„Tisztelt Uram!

Ön ezelőtt tíz évvel minden vagyonát föláldozta, hogy B . . . grófnak az ön atyja gyermekkori barátjának becsületét megmentsé. Minthogy 300,000 koronányi összeget kifizetett érte, minden segély forrás nélkül maradt. Vajjon mit tehet pénz nélkül az ön korabeli fiatal ember, ki a nagyvilági élet örömeit megszokta? Őa ekkor esskugyan borzasztóan el volt keseredve. Nem tudta, mihez fogjon. Hozzárult ehhez még az is, hogy ön nem részesült oly nevelésben, hogy valamely tisztességes nyárspolgári foglalkozást üzzön. És akkor történt, hogy ön lakásán elővett egy iv papirt s unalmában nagy betűkkel e szavakat írta föl rá „Kötelezem megamat, hogy az ördögnek adom lelkeket, ha tíz évre gazdaggá tesz.” Történetesen abban a pillanatban szelvéssz támadt és a nyitott ablakon át messze ragadta a papirt, bizonyosan az ördögbe, minthogy hozzá volt címezve Aztán pedig alig múlt el az a nap, már is jobbra fordult sorsa. A szerencse gyors szárnyakon érkezett vissza. Tízezer koronát örökölt készpénzben. Montecarlóba menve, megtízszerezte ezt az összeget a játékasztalon három ízben egymás után s ekkép csinos kis összeget teremtett magának E tőkével aztán ön jelentékeny vállalatokba bocsájtkozott, melyek nem kevesebb nyereséggel zárultak le. Szóval egy pár hónap sem múlt el, midőn ön dugzagdaggá lett újra. Vagyis tehát önt, a ki oly

gyorsan meggazdagodott, meghallgatta ama rejtélyes és hatalmas lény, melyet jónak vélt ön segítségül hívni.

Azonban a jólétnek vége. Figyelmeztetni kívánom, hogy tíz évi boldogsága negyvennyolc óra mulva véget ér. Negyvennyolc óra multán ön az ön sajátommá válik.

Az adatok jegyezve az ördög naplójából, melynek bizonyosságul jegyzek.

Ismét olvashatatlan,
a sátán titkára.”

Természetesen óriási hatással fejezték be a levél olvasását s senki sem látott benne mást, mint egy elég izetlen tréfát. Azt azonban csak most sajnálták, hogy eleresztették a levél hozóját.

— Alighanem maga az ördög ur hozta vezette be szellemeskedést egyikök.

— Az lehet, de hát az esetben nagy zavarban letünk volna, hogy mikép címezzük, tekintetes vagy nagyságos — folytatá a másik.

— Dehogyan: főtisztelendő.

— Bizonyára ivott volna egy pohár pezsgőt.

— Nem, az ördög nem iszik pezsgőt, csak „Lacruna christi.”

Már már szinte nem akart véget érni az egetverő homéri kacaj, mikor Ferdinánd a helyzethez nem illő komolysággal kijelentette, hogy a levélben foglaltak teljesen megfelelnek a valóságnak. De ezen a vig cimborák még jobban tudtak mulatni.

A lakoma véget ért. Reggeli három óra tájban a fiatal emberek szétoszlottak, kiki haza sietett.

Másnap dél felé, épp a mint Ferdinánd fölkel, a szolgája három levelet, meg egy névjegyet adott át neki. A névjegyen a tegnapi olvashatatlan aláírás volt.

— Ühm! — dörmögött a világfi, — ime ismét az ördög névjegye! Ugy látszik, a sátán nem akar nekem nyugtot hagyni.

A mi a három levelet illeti; ezeknek egyike sem hatott rá kellemesen.

Az első azt jelentette ki szép szavakban, hogy bankárja, kinél vagyonának legnagyobb részét elhelyezte, a tőzsdén teljesen tönkrement s a csekély pénzmaradványt magához véve egy hamburgi hajón Amerikába menekült.

A másodikban egy távoli ismerőse arról értesíti őt, hogy Ujházy Lili, kivel három nap mulva fognak egybekelni, a legjobb viszonyban él legjobb barátjával, ama hat gentlemanok egyikével, kik az ő bucsu lakomáján résztvettek.

A mi a harmadik levelet illeti, az egy értekezlet jegyzőkönyveinek kivonata volt, melyet a klubban tartottak, hol is az ott elfoglalt elnöki székből lemondani kívánó Ferdinándot annak visszavonására kérték. Ferdinándra ez a bizalom, ez a kitüntetés most nem látszott bizalmának, sőt ellenkezőleg oly arcot vágott, mint a világ legközbösebb férfija.

Mily sajtáságosan ennek össze ezek az esetek — mosolyogta a kiábrándult ember öltözködés közben — Tehát vagyon, szerelem, barátság, társadalmi állás mind oly dolgok rám nézve, melyekről le kell mondanom?

Aztán néhány lépést föl s alá járva-hozzá téve:

— De nem! Csatlakozom! Hiszen itt van még számomra az ördög névjegye!

Ezt mondva, újra szemügyre vette a névjegyet s ezuttal hosszasan vizsgálta az aláírást mint a megelőző éjen.

Noha az aláírás most is olvashatatlan volt, néhány irónnal odavetett szóból biztosan lehetett következtetni, hogy ez a sátán világfi is tud lenni.

Ezek által a rettenetes karmok alatt, melyek az ördögi hatalmat jelképezték.

„Ferdinánd! Ma este az „Ördög bibliáját” fogják adni az Operában. Jöjjön el ön oda kilenc órakor, kopogtasson be a színpaddal szemközt eső harmadik páholyba, hol okvetlen találkozni fog velem.

Legrégibb barátja

Sátán s. k.”

— Mi ez? Valamely csiny vagy izet len tréfa lappang e dologban?

Ferdinánd egy pillanatig elgondolkozott.

— Így légyottra megjelenni gyerekes dolog lenne azonban meg nem jelerve azt a hiedelmet kelteném fel, hogy félek. De hátha valami bünös szándékot leplez ez a tréfának való lepel. Azonban mégis arra határozta el magát, hogy elmegy a kitűzött találkára.

Este kilenc óra tájban egy kipróbált pisztolylyal zsebében megjelent a színházban. Nagy nyugalmat erőszakolva magára elszántan nyitott be a színpaddal szemközt eső harmadik páholyba. De a legnagyobb ámulatára egy gyönyörű fiatal hölgyet talált ott, ki a páholy elején ült, kiválóan finom izléssel volt öltözve s mondhatatlan keccsel tartva kezében legyezőjét. Magas barna alak éjsötét szemekkel, elveteg piros ajakkal.

— Sajátságos — gondolá Ferdinánd — miért vette föl a sátán Éva leányai egyikének alakját? És máskülönben is a hölgy nagyon ismerősnek tetszett neki.

Mihelyt a fiatalember belépett az ismeretlen hölgy szenvedélyesen emelkedett föl és alig hogy Ferdinánd az ajtót becsukta maga után megragadta kezét és az izgatottságtól fátyolozott hangon így szól:

— Kedves Ferdinánd hát nem ismer. Neven Brankovics Ophélie. Egyetlen leánya vagyok atya ama barátjának, akiért egykor ön saját vagyonát áldozta föl.

Ne csodálkozzék ön azon, ha kárpoztást ajánlok. Mert ön szeretem önt. — És most gazdag vagyok, akar-e ön engem feleségül?

— Lelekemre mondom — gondolá a fiatal ember — ha ez itt ördög, be kell valani, hogy az ördög végtelen bájos jelenség.

Az ifju megcsókolá a kezét és leült a hölgy mellé.

És három hó mulva egybekeltek.

Palatinus.

Ünnepek.

I.

Az ünnepek szépek, az ünnepek szükségesegek. Szükségesegek a hívőknek is, az atheistának is. Mert az atheistának is van ünnepe.

Hinni jó, hinni szép, de ahhoz, hogy ünnepejünk, nem muszáj hinni. Am higgyenek a hívők, de ünnepegni mindnyájan ünnepejünk.

II.

Közeledünk a legszebb, a legigazabb, a legegységesebb ünnephez. Karácsony havában vagyunk. Hogy muzsikál ez a szó: karácsony. Mennyi csillogás, mennyi verőfény van ebben a szóban. A karácsonynak megvan a maga saját hangulata. Nincs szebb szó rá: karácsonyi hangulat. Ilyenkor már bele-bele szokott rezdülni a lelkünk. Érezzük már ebben a tájban a fűszeres lehel; felénk csillog már ilyenkor az arany dió . . . Hol van, most hol van? A csillogás, a fény, az öröm, a hangulat hol van most?

III.

Ha még Mikulás sincs, ha már karácsony se lesz, akkor mi van, akkor mi lesz? Szomorúság van minálunk. Elrontották az ünnepeinket. Jaj az ünneprontóknak! Borulás van itt. Sirás, szomorúság. Nincsen ünnepeink, nincsen minékünk ünnepi hangulatunk. Siratjuk az ünnepeinket, siratjuk a szomorúságunkat. Tele vagyunk kétségekkel. Mi lesz, mi lesz? Lesz még egyszer ünnepe a világon . . . ?

Göndör Ferenc.

TOLLHEGYEN.

— dec. 23.

(**Boldog ünnepek!**) Ez a jó kívánság hangzik mindenfelől. A keresztényvilág szíve megtelik enyhe érzésekkel, feledjük mindnyájan a lét keserű hasznát, félretesszük gyűlölködésünket és esalódásainkat. Eltekintünk a szeretet malasztjával, a szeretet szavával, a szeretet adományaival közeledünk embertársainkhoz, szívünkbe bocsátjuk a remény boldogító érzését. Bánatunk is enyhül s bár e napon kétszerte fáj, ha sirba szállott, vagy csak távol levő szeretteinket nélkülözzük az ünnep asztalánál, azoknak emléke, ezeknek megemlékezése hint balzsamot a fájó sebhelyre. Boldogok, a kik szerető család, vagy jó emberek körében ünnepelhetik Jézus születését, együtt örvendhetnek a karácsonyfa csodáit körül ujjongó gyermekesréggel s együtt költetik el az ünnepi kalácsot. Érezzén is mindenki karácsonyi örömet és tudja lelkében, hogy e napnak királya a születő Megváltó, a mi Urunk Jézus Krisztus, ki a szeretet maga, kinek terhe gyönyörűség és kinek igája könnyű! Boldog megváltást kívánunk a súlyosan megpróbáltatott emberiségnek, a válságoktól gyötört hazának és minden jó embernek e földön!

(**Király fogás.**) Összefüggés van mindabban, a mit az ügyvivő kormány forral. Rendszer az örületben. Az oláhok lázongásáról szóló hírek arra szolgáltak, hogy a király azt higgye, hogy a nemzeti követelések nem kellenek másnak, mint a magyaroknak. A nemzetközies tüntetésekkel azt akarták dokumentálni Kristóffyknak, hogy a népnek sem kellenek nemzeti jogok, csak az uraknak. A budapesti lebujszókban felbőltöztetett az jelentette az „iparosok és kis-kereskedők nevében” hogy ezek is a koalíció ellen törnek. Hazugság, csalás, a király becsapása minden vonalon! S az öreg Lear most is keblére öleli az álmok Regent és Gonerilt, eltaszítván magától a hü Cordéliát!

Megváltás.

— dec. 23.

(**L. J.**) Égi nyugalom szállja meg e napon az emberiséget, béke vonul be még a legelhagyatottabb kunyhóba is, Isten dicsősége s nagysága nyilatkozik meg e szent napon.

Szállj le égi béke hozzánk, melyre soha égetőbb szükség nem volt, mint épen most, midőn hozzánk a megpróbáltatások kinjárt szenedi.

Legyen e nagy napon mindenütt jó akarat, legyenek az emberek egymás közt kiengesztelődve, bocsássonak meg egymásnak s a jó barátok boruljanak szeretettel embertársaik keblére.

A Megváltó megszületett.

A Megváltó, Istennek hasonképe, mása, angyali énekharos kíséretében született, ég és föld örömben uszott az isteni kegyelemre.

Dicsőség legyen Istenünknek, ki ezt a titokzatos, rejtelmes csodát elénk varázsolta. Mert csak ez által lett béke az emberek között.

Nekünk nem marad más hátra, mint ez égi lángot gerjeszteni, melytől szív és elme mogerősödik.

Szálljon tehát mindenki önmagába, hazánk nagy politikusi pedig kövessék az Ur példáját, keressék csupán a haza üdvét és boldogságát, a nemzet jólétét s mindenben szeretett országunk népének javát és megelégedését.

Nyugodjunk meg tehát e napon, szálljunk önmagunkba s tegyünk félre minden viszályt és pártoskodást, mely úgy is csak romlásunk s hazánknak előbb-utóbbi tönkremenését idézhetné elő.

Még talán nem késő, még talán van annyi önerőnk, hogy szembeszállhatunk a viharokkal, de ha most csüggedetten, összetett kezekkel nézzük a reánk nehezedő csapásokat s egymásközött csak egyenlenséget szitunk: akkor nemzetünk nem érdemes arra, hogy isten kegyelméből mai napig fennállva, továbbra is az élő nemzetek sorában dicsekedhessünk.

A jövő, mint ködfátyol lebeg előttünk, senki sem tudja, mit rejt méhében, ellehetünk minden rosszra készülve, jöhetnek izgalmas, kétségbeejtő napok, mikor tenni s cselekedni kell.

De ha összetartunk s követjük a Megváltó példáját, kinek egész lény a szeretet volt, úgy a pokoli csapásokat s minden más földi kinokot nyugodtan fogjuk tudni elviselni.

Hasson át bennünket a honszerlem forró lángja, szálljon a szeretet boldogító áldása úgy nemzetünkre, mint városunk minden lakosaira.

Karácsony nagy és szent ünnepén legyen békesség az emberek között.

politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, dec. 23.

Mire beköszöntött a karácsony, teljes csend borult a politikai színtérre. A harci zaj megszűnt, de csak időlegesen. Mert a mint elmúlnak az ünnepi napok újfent megkezdődik a munka a politikában.

A pártok, mint olyanok egyelőre nem fognak működni. Most a pártvezérek rukkolnak ki a politikai színtérre, hogy elintézzék az ország dolgát. Mindenesetre jellemző, hogy olyan politikusok, mint Lukács László, Széll Kálmán és gróf Tisza István hosszú rezerváta után kiléptek a politikai küzdőtérre és sansgène exponálják a maguk politikai nézetét. Különösen Tisza István gróf kétségtelenül agresszív fellépése kelt feltűnést s a politikai világban e jelenségekből azt következtetik, hogy a helyzet teljesen megérett a megoldásra.

Hogy áll a helyzet?

E kérdés megvilágításánál két akciót kell megfigyelni. A törvénytelen kormány működését és a koalíció akcióját. A kormány — legalább úgy hirdeti — halad a megkezdett uton. Minthogy ezidőszereint a harc áttelődött a törvényhatóságokba, szinte maguktól érthető, hogy a kormány is a törvényhatóságok periferiáin harcol. Kristóffy József belügyminiszter — mint ő maga a haladó pártban mondotta — csak ahhoz ragaszkodik, hogy mindenütt a törvény betűjének (?) szerezzen érvényt. Az ugynevezett ellenállást törvényellenesnek tartja s ehhez képest addig, amíg a kormányban helyet foglal következetesen meg fog semmisíteni minden olyan törvényhatósági határozatot, amely az önkéntes adófizetést nem fogadja el és az önkéntes ujoncállítást megakadályozza.

Már most nézzük, mi történik a koalícióban?

E sorok írójának a napokban alkalma volt eszmecserét folytatni Kossuth Ferenczel. A függetlenségi-párt és a szövetséges ellenzék elnöke kétségtelenül nagyon elmérgesedettnek látja a politikai helyzetet és őszintén óhajtja a békét. A béke azonban szerinte, két nagy feltételhez van kötve. Az egyik a katonai kérdéseknek megnyugtató megoldása, a másik az 1867. XII. t. c. 11 §-ában foglalt felségjogoknak olyan precizozása, amely az egész országot megnyugtatóná arra nézve, hogy alkotmányunk ép és sérthetetlen marad. Ezek mellett is a függetlenségi-párt elnöke nagy akadályát látja a kibontakozásnak abban, hogy gróf Tisza István a Németországgal kötött vám- és kereskedelmi szerződéssel megszegte a paktumos törvényt, az 1899. XXX. t. cikket, amely tudvalevőleg biztosította az ellenzék egyik régi követelését az Ausztriától való gazdasági különválást. Súlyosítja a helyzetet az, hogy ha a külföldi kereskedelmi szerződések 1906. március 1-én életbe lépnek, akkor 1917-ig már semmi körülmények között sem állithatók fel a magyar vámsorompók.

A béke érdekében egyébként ezidőszereint legtöbbet fáradozik Lukács László dr. A volt pénzügyminiszter politikai barátaitól tudjuk, hogy neki feltett szándéka a békét okvetlen nyélbe ütni.

Lukács csak úgy képzei megoldhatónak a válságot, ha a koalíció jut kormányra. Ő ennek érdekében fáradozik és főgondja az, hogy mindkét oldalról kiszélesítse az engedékenységek jeleit. Egyébként a karácsonyi napokra szünetel az ő akciója, de az ünnepek után megkezdődik az érintkezést a politikusokkal.

A politikai helyzet, amely eléggé zűrzavaros, különben az egyes pártok belső életére is nagy hatással van.

Igy nem lesz érdektelen megvilágítani azt a belső forrongást, amely a szabadelvű-pártban folyik. Hogy ez a párt annyi viszályosság és az utóbbi időkben ért csapás dacára együtt van, annak csak az a magyarázata, hogy Tisza István gróf tekintélye még mindig nem csökkent és a fanatikus párt-

Legjobb téli cipők GLÜCK EDÉNÉL KAPHATOK.

oltson csak

Piac- és Kossuth-u. sarok. Kistemplommal szemben.

Mai számunk terjedelme 20 oldal.

vezér vaskezekkel ápolja a fegyelmet. Azonban a zivatárok annyira kikezdtek ezt a pártot, hogy a legközelebbi jövőben megtörténhetik már, hogy az első nagyobb arányú mérkőzésnél széjjel esik, mint az oldott kéve.

A néppártban is érdekes jelenségek mutatkoznak. Nem utolsó dolog, hogy például Kaas Ivor báró, ki Tisza Istvánnak nem is olyan régen ádáz politikai ellenfele volt, most Tisza érdekében agitál, ezt nagyon rossz néven veszi Rakovszky István s így a két néppárti képviselő között igen gyakoriak a nézeteltérések.

A politikai újév az idén minden nagyobb emóció nélkül fog elmúlni. Valószínűleg csak két érdekes beszéd lesz. Az egyik Kristóffy József belügyminiszteré, aki hir szerint, ezt az alkalmat fogja felhasználni, hogy válaszoljon az általános választói jog ellen mostanában felhozott érvekre. A másik érdekes beszéd Kossuth Ferencé lesz, aki a békéről fog iránytszabó nyilatkozatot tenni. A szabadelpvűpártban valószínűleg elmaradnak az üdvözlések. Bánffy Dezső bárót az újpárt nevében Bene István, Andrássy Gyula grófot Issekutz Győző, Kossuth Ferencet Battyhányi Tivadar fogja üdvözölni.

(Justh ebédje.)

Justh Gyula képviselőházi elnök ma ebédet adott a képviselőház hivatalnoki karának tiszteletére. Az első felköszöntőt Andor Gyula elnöki tanácsos mondta a házigazdára. Justh meleg hangon megköszönte az ovációt s válaszában a politikai helyzettel is foglalkozott. Többek között kijelentette, hogy a nemzet küzdelmének, ha egyéb haszna nem is, de az meglesz, hogy megtöri Bécszet azon hitében, hogy Magyarországon elvekről nem lehet beszélni. Mert — ugymond — hitem és meggyőződés, hogy a koalíciós többség elvek nélkül hatalomra vállalkozni, sohasem fog. Bekövetkezhetik akár a Ház feloszlata is, de az, hogy a koalíció képes legyen hatalomra lépni, míg a pártok által közösen megállapított programot meg nem valósították, sohasem fog bekövetkezni.

(Installáló közgyűlés.)

Baross Gyula főispán beiktató közgyűlését f. hó 28-ára tűzték ki. A közgyűlés napját megelőzőleg, dec. 27-én több bizottsági tag, köztük néhány szabadelvű párti képviselő is, értekezletet hívott egybe, hogy elhatározzák, hogy milyen egyöntetű eljárást kövessenek a beiktató közgyűlésen.

(Erélyesebb kormány?)

A haladók pártkörében ma a miniszterium egyik tagja kijelentette, hogy két eset van arra, hogy a kormány helyét elhagyja. Vagy elvállalja a koalíció 67-es alapon a kormányzást, vagy jön egy erősebb kezű ügyvezető kor-

mány, amely a vármegyékkel szemben még energikusabban fog fellépni, a pórtartalékosokat behívja, s a március elseji ülésen kérni fogja az állami szükségletek megszavazását és ha nem kapja meg, feloszlatta a képviselőházat.

Vajudnak a hegyek . . . !

(Pestvármegye.)

Pestvármegye székházán nem kellett nagyobb izgalmat az a leirat, amely tegnap érkezett Beniczky Lajos alispánhoz. Általános a vélemény, hogy ez a rendelet az első lépés az alispán felfüggesztéséhez. — Ezzel szemben pedig a tisztviselők teljes szolidaritást vállaltak. Az alispán ma egy vasuti igazgatósági ülésen elnökölt és így nem tudta megadni a választ a leiratra. — Az alispán, mint értesülünk, a belügyminiszterhez teendő felterjesztésében részletesen kifejti a megye álláspontját.

(Szabadságot katonák.)

Az összes budapesti kaszárnyákban ma szabadságot kaptak a harmadéves legénységet azzal a figyelmeztetéssel, hogy a tovább szolgált három hónapot két fegyvergyakorlatnak fogják betudni.

A Csokonai-kör ülése.

— dec. 23.

A Csokonai-kör ma délután négy órakor Géressy Kálmán elnöklésével ülést tartott, amelyen a körnek csaknem valamennyi tagja megjelent. Az ülés egybehívását a felszaporodott folyó ügyek tették szükségessé.

Elsőben a kaszinó „kapitány” pályázatán beérkezett művek bíráló bizottságait választották meg. Eszerint a prózai munkákat Komlóssy Arthur, Barcsa János és dr. Kardos Albert, — a verses munkákat Nagy Zsigmond, Szávay Gyula, és S. Szabó József fogják megbírálni. A bíráló bizottságoknak január 20 áig kell munkálataikkal elkészülniök.

Az ülés további folyamán előterjesztette az elnökség azt a tervét, hogy 1906. február 18 án Jókai ünnepélyt szándékszik rendezni. Az ünnepély tárgysorozatát is megállapították már. Eddig akképen van összeállítva a műsor, hogy Jókai nagyságát dr. Körössy Kálmán fogja emlékbeszédében méltatni, — Oláh Gábor bemutatja azon munkáját, amely részletesen tartalmazza, hogy Jókai életében és műveiben milyen szerepet játszott Debrecen, — végül Lampérth Géza alkalmi ódát szaval.

Megirtuk már, hogy a Csokonai-kör nagyszabású Bocskai ünnepet fog rendezni az 1906. év folyamán. A mai ülésen megválasztották a rendező bizottságot, amelynek Boldizsár Kálmán, dr. Barcsa János, Szávay Gyula, s az elnökség részéről Komlóssy Arthur és dr. Kardos Albert lettek a tagjai.

Arról is részletesen hirt adtunk nemrégiben, hogy a borsodmegyei közművelődési

egyesület a Csokonai-kör egyik felolvasó-ülésén néhány felolvasásával óhajta résztvenni. A felolvasók között lenne Lévay József, az ősz költő is. A Csokonai-kör ugyan határozott, hogy nagyon szívesen látja vendégeiül a felolvasókat s a legmesszebbmenő áldozatokra kész.

Az ülésnek hat óra tájban volt vége.

I R O D A L O M.

| Régi okiratok és Levelek Tára. A Dr. Kardos Samu felelős szerkesztésében megjelenő fenti című havi folyóiratnak 3-ik füzetje megjelent rendkívül változatos tartalommal. Kitűnő cikkeket irtak bele: Dr. Barcsa János, Dr. Kardos Albert, Oláh Gábor, Révész Kálmán, Dr. Vértessy Gyula és még számos jeles író. Ez az irodalom és történelem körében nagy hűzogat pótló, ügyesen szerkesztett, változatos és tanúságos tartalmu havi folyóirat általános feltűnést kelt s a közönség pártfogására nagyon is érdemes.

| Az egyetemi ifjuság mozgalma. E címmel egy érdekesen szerkesztett, képekkel ellátott füzet jelent meg, mely főleg az egyetemi zászlóaljakkal foglalkozik, továbbá a főiskolai zászlóaljak szervezetével. Mindezek oly kérdések, melyek ma már égetővé váltak, s az ifjuság hazafias mozgalmaról ad tanubizonyságot.

NAPI HIREK.

Előfizetési felhívás.

Felkérjük a nagyérdemű közönséget az előfizetési összegek mielőbb való beküldésére, hogy a lap kihordásában és szétküldésében fennakadás ne történjék.

A „Szabadság” előfizetési ára helyben:

Egész évre	12 kor.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hónapra	1 „

Vidékre:

Egész évre	20 kor.
Félévre	10 „
Negyedévre	5 „

Előfizetőinknek havonként továbbra is szolgálunk a „Jegyzéknapló”-val.

A „SZABADSÁG” kiadóhivatala,
(Csapó utca 9. sz.)

Napról-napra.

— december 23.

A király családi körben
Üli a nagy ünnepet,
Körülötte hű családja
És örvendő gyermekek.
Örömet lát, üdvöt áraszt . . .
Felség, van egy nagy család,
A mely egy szavadtól várja
— Atyja néki a királya —
A Megváltás hajnalát!

FERENCZ JOZSEF KESERUVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Karácsonyfa.

— dec. 23

Egy röpké gondolat s itt a karácsony. Bárhová néz tekintetünk, boldogságtól sugárzó arcot látunk.

Az utcák fényesek, tele nyüzsgő emberekkel.

Van jövés-menés a boltokban, ki és te. A kereskedő izgalmas perceket él át, mély hajlongással üdvözi a vevőket, már az arckörül leolvassa, kitől mennyi hasznot várhat.

A vevők szeme ragyog a sok szép holmi szemléletétől s kiki mondogatja magában:

— De jó volna ezt vagy azt megvenni, csak volna elég pénzem hozzá.

A mi kereskedőink derekasan kitesznek magukért, van itt minden kapható, mi a karácsonyfa alá kell: szebbnél-szebb divat cikkek, mesés értékű ékszerek, csillogó gyermekjátékok, szükséges házi eszközök, mindenféle sportcikkek s ki tudná megmondani, mennyi mindenféle tárgy és szer, mit emberi ész kitalált, mi tulajdonképpen nem is szükséges, csak csecsebeesésnek, szobadisznak vagy más parádés alkalomból kívánatos.

Kereskedőink gondoskodnak arról, hogy a közönség mindent megtalálhasson, mi után titkon vagy nyíltan vágyódik, csak aztán a közönség zsebe bírja.

A karácsonyfa — jól megrakva — bizony szép és gyönyörködtető látvány, családokban égi fényt és boldogságot lövel szét.

E látványtól a gyermek szemében könny ragyog, a tisztaság s ártatlanság ragyogó könnye.

Legyen ezért a karácsonyfa mindig üdvözölve.

— Karácsonyi szám. Mai számunk a következő, a „Szabadság” számára írott közleményeket tartalmazza:

Karácsonykor. (Költemény.) Szabolcska Mihály.
Karácsony napjára. (Alkalmi cikk.)
Eleven tavaszok. (Költemény.) Szavay Gyula.
Dobhoz. (Emlékezések.) László József.
Prolog. (Költemény.) Szunyogh Barna.
Gondolatok. Béni Vilmos.
Karácsony. (Költemény.) Pakots József.
Szabad régészek és szépészek. (Elmefuttatás.)

Gáspár Imre.

A szárnyas ember. (H. G. Wells elbeszélése.)
Az Esperantó. (Könyvismertetés.) Bzdó.
Budapest forgatagából. (Fővárosi levél.) Krónika.

Harmat uram! (Költemény.) Románból: Révay

Károly.

A szép Sátán. (Elbeszélés.) Palatinus.
Ünnepek. (Apróságok.) Göndör Ferenc.
Ezen kívül a rendes rovatok és aktuális közlemények.

— Legközelebbi számunk ünnepek után, szerdán délelőtt jelenik meg.

— Karácsonyi istentiszteletek. Az ev. ref. templomokban az istentiszteletek sorrendje a következő:

Vasárnap advent utolsó vasárnapján délelőtt a Nagytemplomban prédikál Létay Menyhért segédlelkész, agendázik Jánosi Zoltán lelkész, kistemplomban prédikál Peresz István segédlelkész, agendázik Papp László senior. Kossuth utcai templomban prédikál Szele György lelkész, Ispótytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész. Csapó kertben Kovács János népiskolai felügyelő, Homokkertben Baróthy István segédlelkész.

Karácsony első napján: Nagytemplomban prédikál: Dicsőfi József lelkész, agendázik Jánosi Zoltán. Kistemplomban prédikál K. Tóth Kálmán lelkész, agendázik Létay Menyhért segédlelkész. Kossuth utcai

templomban prédikál Szele György lelkész, agendázik Uray Sándor vallásbíró. Ispótytemplomban prédikál Peresz István segédlelkész, agendázik Nagy Vilmos tanár. Szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár. Csapó kertben Kovács János felügyelő. Homok kertben Papp László szénior. Délután a legátusok.

Az ágost hitv. ev. templomban. Vasárnap d. e. 10 órakor Hudák János segédlelkész, d. u. 3 órakor ima. Karácsony I. n. d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes, d. u. 3 órakor Hudák János segédlelkész. Karácsony II. napján d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes, d. u. 3 órakor ima. Az ünnep mindkét napján az istentisztelet után az Ur szent vacsorája fog kiszolgáltatni.

A gör. kath. kápolnában. 6 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 9 órakor szent mise, délután 3 órakor vecsernye, 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

— Öreg katonák karácsonya. 131 boldog ember hagyta el ma a 39-esek kaszárnyáját. A hazabocsájtott, három évüket hűségesen kiszolgált katonák voltak ezek, akiknek még három hónappal meg kellett volna tölteniük amugy is keserves esztendeiket. No de most már a szeretet ünnepének hajnalán eltűnt arckörül a rossz kedv és bánat, hogy végtelen örömmel adjon helyet. Holnap már mindnyájan szeretteik körében számolnak be a hosszú, keserves esztendőik apróbb, nevezetesebb eseményeiről.

— A tojásos asszony tolvaja. Mintegy két három nappal ezelőtt megirtuk, hogy egy nádudvari szegény asszonyt, aki tojást hozott be Debrecenbe eladás végett, milyen agyafurtt módon lopott meg egy alig 12—13 éves gyermekleány. Ma egy hasonló eset történt Dobi Imréné újvárosi asszonnyal és pedig vele is ugyanazon helyen, ahol elődjével, a Simonffy utcán. Dobi Imréné tejet árult, miközben melléje csatlakozott a furfangos kis leányzó s éppen mint az első esetben őket is bekalauzolta az egyik városi bérházba azzal biztatva, hogy ott megveszik tőle a tejet, de azzal a szándékkal, hogy az alatt míg az asszony fent időzik az emeleten ellopja annak a lépcsőházban hagyott üres tejes kannát. Ezuttal azonban rajta vesztett a ravasz tolvaj csemete, mert Dobi Imréné aki jöhíszeműen felült a csalafintaságnak még idejekorán figyelmeztette valaki a háznál lakók közül és így a leányzót minden ellenkezése dacára átadta a rendőrségnek. A központon Harmathy rendőrbiztos vállaltatni kezdte a nagyreményű sarjadékot, de nem tudott tőle vallomást kicsikarni. Erősen tagad, azt állítja, hogy a Bihar-telepen lakik és az anyja mazsolát vásárolni küldte be a városba. Mindazonáltal ott marasztalták a kis hamist.

— A Szent Erzsébet egyesület ma délután 4 órakor V. Szabó Jánosné elnök, dr. Irinyi Istvánné társelnök, Csanak Józsefné és Wolafka Antalné alelnökök és számos válaszmányi hölgyek jelenlétében megtartotta első karácsonyfa ünnepélyét. A gyönyörűen díszített és fényesen kivilágított karácsonyfa köré csoportosult énekszó mellett vagy 33 szegény gyermek és néhány öreg asszony, kikhez dr. Wolafka Nándor igazgató intézett néhány alkalmi szót. A meghatározott rövid ünnepélyt karácsonyi ének fejezte melynek végével mindegyik átvette karácsonyi ajándékait.

— A kamara karácsonyi kiállítását ma bezárták. A kamara iparmuzeumi termében rendezett e házi jellegű szerény kiállítás 1000 korona körüli összeget tüntet fel vásárlásokból s ez összegből 400 koronát megközelítő rész oly játékipari cikkekre esik, melyeket a kerület kezdő játékipara — jobbára házi és népipar — hozott uttörőleg a kiállításra.

— Megjöttek a munkásjutalmak. Azoknak az ipari munkásoknak, kik hosszú időre keresztül iparágukban hűségesen fog-

lalkoztak, az állam évről-évre nagyszámú jutalmat oszt ki. A debreceni kamarakerület részére eső 5 ily 100—100 koronás jutalom és a velük járó díszes kitüntető okmányok ma érkeztek meg a kamarához. A kitüntetett derék ipari munkások a következők: Kazay József, gőzmalmi munkás, Debrecen. Rumán Ferenc, cipészsegéd, Nagybánya. Haselmayer Lipót, szabósegéd, Debrecen. Tessényi János asztalossegéd, Munkács. id. Proschek Károly, vasöntőmunkás, Dolha—Rókamező. A kamara külön elismerőlevelét kíséretében küldi szét a jutalmakat és kitüntető okmányokat. Ezzel kapcsolatban szétküldötte a kamara azt a 6 egyenként 50 koronás jutalmat is, melyet saját pénztárából folyósított a munkások részére.

— Köszönet és helyreigazítás. Dr. Irinyi István ügyvéd ur a Siketnémák karácsony fájára 5 koronát, Liszka Nándorné urhölgy a Siketnémák javára 10 koronát, a nép konyha javára szintén 10 koronát juttatott kezemhez, mely kegyes adományért fogadják hálás köszönetemet. Egyidejűleg a hírlapi hibás közlést, melyszerint Füleki Pál gyógyszerész ur 14 koronát küldött volna oda igazítom ki, hogy 6 24 koronát adott át és pedig 10—10 koronát a városi szegényeknek és a szegényháznak is 4 kor. Erdélyi Károly családja részére. Oláh Károly tanácsnok.

— Eltűnt óra. Nagy dárídózás után kegyetlenül berugott állapotban baktattak hazafelé Simon István és Liptai József tanyai béresek Tiszacsegéről, ahol alaposan felöntötték a garatra. Egymást nógatva kanyargott a két atyafi a göröngyös országúton, folyvást küzdve a hátramenéssel, miközben Simon Istvánnal egyre erősebben kezdett mozogni a föld. Egyszerre aztán megtagadták lábai a szolgálatot és belebukfencezett az árokba, ahol nyomban el is nyomta az álm. Jó sokára ébredt fel csak alvásából, amikor meglepetve konstata, hogy az órája eltűnt zsebéből. Gyanakodni kezdett a cimborájára, akit kérdőre is vont. Liptai azonban tagadja, hogy a tolvaj ő volna, bár többen állítják, hogy látták nála az órát. A meglopott béres ezért most a csendőrségnél megtette ellene a feljelentést.

— A szegényekért. Özv. Varga Józsefné derék polgárnőnk Szappanos utca 3. számú házáat felépítvén, e feletti örömben gondolt a szegényekre, s 4 szép nagy fehér kenyeret juttatott hozzám, amelyekből kettőt a népkonyháznak, kettőt pedig az ev. ref. ispotály szegényeinek szánt. E jótékony s jószívűre valló adományért hálás köszönetet nyilvánítok és köszönettel nyugatom a „Polgári Kör” nek a helybeli siketnéma intézet részére küldött 10, azaz Tíz korona adományát is. Oláh Károly tanácsnok.

— Fehér nap. Az anyakönyvi hivatalnál a mai napon egyetlen halálesetet sem jelentettek be.

— Szerencsés az, aki bajára enyhülést tud találni. A betegség kétszeres szerencsétlenség ott, hol a szegénység is jelen van s ezért tudja meg szegény, gazdag egyaránt, hogy ha csúsz és köszvény bántja, attól úgy szabadul a legkönnyebben, ha a Zoltán-féle kenőcsöt használja, mert az már 1—2 szeri bedörzsölés után biztosan használ. Üvegje 2 kor. Zoltán Béla gyógyszerárában Budapest, V., Szabadságtér.

— Az iparos kör bálja. A téli mulatságok sorozatából rendszeren minden esztendőben kiveszi részét az Iparos-kör is. Az Iparoskör ez évben február első felében tartja meg szokásos táncvigalmát, mely tekintve, hogy rendszerint egyike szokott lenni az évad legsikerültebb mulatságainak előre láthatólag most is fényes eredménnyel

áru. — A rendezőség egyébként minden lehetőt elkövet a siker érdekében. A bála a meghívókat legközelebb már szétküldik.

— **Debreceni nyomdászok szakkiállítás.** A debreceni nyomdászok f. december hó 24., 25., és 26. án a Nyomdász-egylet helyiségében (Petőfi tér, Iparos utca háza) nyomdászati szakkiállítást rendeznek. A kiállításon a debreceni nagyobb nyomdák termékei lesznek kiállítva s mivel a kiállítás megtekintése díjtalan, a közönség bizonyára megragadja az alkalmat, hogy ezt az igen érdekesnek ígérkező grafikai kiállítást megismerje. Különösen a helybeli kereskedők és iparosok figyelmébe ajánljuk melegen ezt a kiállítást, mint a kiknek legtöbb esetben kell a nyomdákat igénybe venniük. De érdekes lehet a kiállítás más művelt emberre nézve is, mert talán a nyomdászat az az iparág, amelynek a termékei a közönség minden rétegében elvannak terjedve, tehát a mai kor embereinek, legyen bármely pályán, okvetlen szükséges, hogy a sokszorosító ipar termékeinek fejlődéséről tudomást szerezzen. A debreceni nyomdászok szakkiállítását december 24. én, vasárnap délelőtt 10 órakor nyitják meg és az ünnep két napján, délelőtt úgy, mint délután, díjtalanul megtekinthető.

— **A Debreceni Munkás Dalegylet** e hó 26. án, karácsony második napján az „Arany Bika” dísztermében, Husz Lajos karnagy vezetésével mellett könyvtára gyarapítása végett zártkörű dalestélyt és tréfás tombola játékot rendez. Kezdeté este 8 és fél órakor. Belépti-jegy személyenként 1 kor. 40 fill. Előre váltott jegy 1 kor. 20 fill. Tombolajegy 20 fillér. 1. Nyitány. Előadja: a zenekar. 2. Miről apám... Lánytól. Előadja a dalegylet. 3. Mit daloltok... Therntől. Előadja: a dalegylet. 4. Isten hozzád... Riegeről. Előadja: a dalegylet. 5. Réginóta. Népdalegyveleg. Előadja a dalegylet. 6. Hajós dal. Eckertől. Előadja: a dalegylet. 7. Rákóczi-induló. Hubertől. Zenekisérettel előadja: a dalegylet. Hangverseny után tánc.

— **Elfogott betörő.** A szatmári rendőrség a napokban táviratban megkereste a debreceni rendőrséget egy betöréses lopásból kifolyólag, melyet Domahidy Sándor szatmári lakos kárára követtek el. A betörő skinek személyleírásáról a távirat hű tájékoztatást közölt, több darab értékes ezüst tárgyat lopott el és az értesítés szerint Debrecen felé vette útját. A rendőrségtől Fajér Mihály rendőrbiztos kezdte meg a nyomozást a tettes kézrekerítésére, akit tegnap véletlenül sikerült is elcsipnie Csanak József miképéresi illetőségű utazó ügynök személyében éppen akkor, amikor a Csapó utcai zálogházban 16 drb. ezüst evőeszközt akart elzalogosítani. Csanakot átkísérik a szatmári ügyészséghez.

— **Népesedés.** Az elmúlt hét folyamán összesen 79 születést 38 fiú, 41 leány és ezzel szemben 39 halálozást jelentettek be az állami anyakönyvi hivatalban. Így a lakosság száma e héten természetes úton 40-el növekedett.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképész, festészeti és fényképnagyítási műterem Piac utca 44. dr. Ujfalu-sz. Állandó fényképkészítés a műterem kapufeliratánál levő táblán.

x **Papa! Mama! baba! Mentze.**

x **Használja a híres Hajdusági pedrót.** Egy doboz 50 fillér. Kapható **Grosz Nagy Ferenc** gyógyszerésznél Debrecen Kossuth-utca **Arany-egyszarvu gyógyszerár.**

x **Hirneves budapesti és külföldi tanárok** gége, légszó, tüdő, gyomor, bél, vese, máj és hólyag bántalmaknál a Málnási Siculia ártéri gyógyforrás, természetes alkalis sós savanyu vizét minden eddig ismert ásványviznél jobbnak minősítették. Főraktár Budapesten Lux Mihály drogu üzlete IV., Múzeum körút 7. Telephon 672 és minden nagyobb városban. Tessék a „Siculia” névre figyelni!!

x **Szép, jó és olcsó, ez a jelszó Mentze Henrik** újdonságok áruházában **Piac-utca 50 és Szent-Anna utca sarkán, azért essünk mielőbb beszerezni szükségletünket ezen jó hírnevű szolid üzletben. Karácsonyra és újévre nagy meglepetés.**

x **Karácsonyra legalkalmasabb ajándékok** u. m. családi doboz levélpapírok, tintatartó készletek, képeslapalbumok, írómappák, új acélmetszet, Bronzfényképező és olajnyomatu képek különféle nagyságban rámmával, vagy anélkül, nagy választékban feltűnő olcsó árakban Pongrácz Géza papirraktárában Debrecen, Bika szálloda mellett.

x **Újtöltésű villany lámpák mint önvédelmi eszközök Mentzenél kaphatók.**

x **Kugler cukorkák** eredeti csomagolásban és árakon fél, 1 kilogram fa és selyem dobozokban és csomagokban kaphatók Hegedüs és Sándor cégnél, Debrecen, Kossuth-utca 11.

x **Műparunk fejlődéséről.** Minden iparág fejlődését örömmel tapasztaljuk, de különösen örvendünk akkor, ha annak az iparnak az emelkedését láthatjuk, a mely közegészségi viszonyainkra előnyös befolyással van. Ilyen többek közt a kötszerészet és az orvosi műszeripar. — Az orthopaedia-készületek: műlábak, műkezek, járó- és nyújtó készülékek, műfüzők stb. Oly tökélyvel készütnének, hogy azok külsőleg alig vehetők észre. — Hogy ez az iparág oly rohamos fejlődésnek indulhatott, ebben különös érdemei vannak Keleti J. (Budapest IV. Koronaherceg utca 27.) régi s hírneves cég tulajdonosának, kinek szakavatottságával a sokoldalú tevékenységével sikerült ez ipart hazánkban oly tökélyre emelni.

x **A mi szép, jó és olcsó, az Mentzenél kapható.**

x **Férfi divat ingek készen és mérték után 1 frt. 75, 2, 2.50. és 3 frt. legszebb nyakkendők 50 krtól, kitűnő angol keztyűk, sport és divat kalapok Fekete férfidivatüzletében.**

x **Hölgyek figyelmébe.** Alkalmi be vásárlás december 31-ig Rendkívül leszállított áru divatcikkek, selymek, női ruhakelmék, **felöltők Molnár Ferenc, (Zádor Lajos utóda)** női divattermében.

x **Karácsonyi ajándékok** a szövőipar remek példányait var. szerencsém bemutatni és ajánlani a n. é közönségnek, mely célból szíves látogatását kéri: Kardos László Kossuth-utca 9. Telephon 113.

x **Karácsonyi és újévi ajándékok.** Legalkalmasabb egy jó madár, mely egyre énekel legyen téli vagy nyári. Beszerezhető Debrecen, Paueria utca 26 szám. alatt, ahol nagyválasztékban vannak kanári madarak.

x **A Népegélyző Bank** megnyílt. Heti befizetési könyvecskék (legkisebb 10 fillér) kiválthatók Piac utca 42. sz. a. Lamprecht-palota földszint az udvarban.

x **Ha ideges, nincs étvágy, vagy nem tud a'adni, használja a Krieger-féle tokaji china vas-bort, mely páratlan a maga nemében, mert valódi puttonos tokaji borból készül, kellemes ízű, erősít, tisztítja és gyarapítja a vért. Kapható a Korona gyógyszerárban, Budapest, Kálvin tér. Kis üveg 3 korona 20 fillér, nagy 6 korona. Postai szétküldés naponta.**

x **Igazi független újság, mint a közelmúlt napok eseményei is igazolták, a „Pesti Hirlap”. A szocialisták terrorizmusa, a sajtószabadság ellen intézett támadása sem félemlítette meg, amint nem ijedt meg soha semmi hatalomtól, hanem hirdette és hirdeti a meggyőződése szerint való igazságot, küzdött és küzd folyton a szabad vélemény nyilvánításáért. Liberális és demokratikus elveket vallott immár 27-éven át, liberális és demokratikus irányban fog haladni ezentúl is, az elvek diadaláig. És ebben bizonyára támogatja a nagy magyar olvasóközönség, melynek így a szíve szerint tud beszélni Magyarország legkedveltebb s legelterjedtebb lapja azzal hálálja meg a nagy pártolást, hogy ugyanazon árért sokkal nagyobb lapot ad, több olvasni valót nyújt, mint más újságok s minden előfizető díjtalanul kap — karácsonyi ajándékok — egy díszes kiállítású nagy képes naptárt. Ez a naptár az 1906.**

évre már megjelent s minden újonnan belépő előfizető is megkapja, ha negyedévre egyszerre küldi be a 7 korona előfizetést. A „Pesti Hirlap” napárában ugyanazon jeles írók írtak, akik a lap kedvelt munkatársai. Van a Pesti Hirlapnak divatlap-melléklete is, melyet féláron rendelhetnek meg a lap előfizetői. Ez a „Divat-Salon, A Pesti Hirlap kiadóhivatalánál (Budapest Váci körút 78.) megrendelhető egy óra 2 kor. 40 fill. és negyedévre 7 korona előfizetési áron, mely legcélszerűbben postautalványon küldhető. A „Pesti Hirlap” és „Divat-Salon” együtt (a „Pesti Hirlap nagy képes naptárával”) negyedévre 9 korona. Jó lélekkel ajánljuk t. olvasóközönségünk figyelmébe.

x **„Az Anker.”** Ezen társaság a biztosítási eszme uttörője volt hazánkban. Vagyonából több mint 25 millió korona van magyar értékekben elhelyezve és az igazgatóságban legkiválóbb főuraik közül többen foglalnak helyet. A társaság, ugy ezen körülmények, valamint nagy vagyona következtében feltétlenül biztonságot nyújt és minden családapa nyugodtan biztosíthat ott saját maga, neje, vagy gyermekei javára.

Az Arany Bika Lávaházban minden este cigányzene.

Relytélyes haláleset. Gyilkossággal gyanúsítva. Exhumált holttest.

(Saját tudósítónktól.)

— dec. 23.

Relytélyes büneset foglalkoztatja már hetek óta a debreceni kir. ügyészséget. — Szörnyű vád egy asszony ellen, aki szeretője segítségével állítólag eltette a láb alól férjét hogy bűnös szerelmi viszonyának útjában ne álljon.

Körülbelül egy esztendővel ezelőtt városszerte, különösen a gazdálkodó polgárság körében, nagy feltűnést keltett Kállay Imre gazdag civis hirtelen elhalálozása. A jómódu polgárember súlyos betegségben szenvedett ugyan, de halála mégis váratlanul történt, és különféle híresztelésekre szolgáltatott okot. Csakhamar azonban feledésbe ment a halál eset.

A gyanu, kétség, feltevések eloszlottak. Megtörtént a fényes temetés, a derék civis holttestét díszes érekeporsóba fektették és mélyen sujtott családjá nagyszámu rokon-ságának és ismerőseinek általános részvétele mellett elhantolták a Kossuth-utcai temetőben.

Teltek, multak a hónapok, s a szóbeszéd egyszerre ismét megindult. Szeged ütött az emberek fejébe, hogy — lám — a gyászoló özvegy ugyancsak hamar megvizsgálódott. Alig tették le az urát a sírba már vadházasságra lépett a szeretőjével. — Azután jött a gyanúsítás. Eleinte csak sutogták, később nyíltan hangoztatták, hangosan hirdették egyesek, hogy Kállay Imre nem természetes halállal mult ki, hanem megmérgezték. Nem is lehet máskép. — Bizonyos, hogy a szeretőjével együtt tették el a láb alól a férjet, mert útjukban állt. Zavartalanul akarták folytatni szerelmi viszonyukat stb.

Igy fűződtek a feltevések és terjedt a kőszá gyanu egyre fenyegetőbben mind tovább, míg egyszer aztán ezelőtt mintegy négy, öt héttel valamiképpen eljutott a csendőrség fülébe is. Soós Mátyás őrsvezetőnek őrzőjében valaki besugta a dolgot.

A hullát természetesen azonnal és nagy erőlyvel megindult a titokzatos eset kiderítésére. Számos tanut hallgattak ki, a

kiknek vallomása a felmerült gyanúkat megerősíteni látszik. A csendősség ezeknek alapján jelentést tett a kir. ügyészségnek, mely alaposan áttanulmányozva a felterjesztett adatokat, végül is a vizsgálóbíró útján intézkedett Kállay Imre hullájának exhumálása iránt.

Az exhumálás ma reggel 8 órakor történt meg. — A sírfelbontásnál jelen voltak Hoffmann József vizsgálóbíró, Szabó István vizsgálóbírósegéd, dr. Isó és dr. Láng törvényszéki orvosok, továbbá a rendőrség részéről Bardóc r. biztos.

A holttestet a temetőből egyenesen a kórházba szállították, ahol a két orvos nyomban felboncolta. A holttesten alig van már emberi forma, teljesen oszlásnak indult a csupa csont. Lehetetlen volt külérőszak nyomait felfedezni rajta. A vád bebizonyításához szükséges belsőrészek azonban még meg voltak s azokat felküldik az országos bírósági vegyészhez átvizsgálás és véleményadás végett.

A vegyészeti vizsgálat fog tehát most világosságot deríteni a rejtélyes ügyre. Hogy aztán ez milyen eredménnyel jár, az negy-öt hét múlva tűnik csak ki.

Egyébként Kállay Istvánt betegsége alatt két orvos is gyógykezelte, dr. Kiss Gyula és dr. Hütter Károly, Dr. Kiss Gyula állandó kezelő orvosa volt, míg dr. Hütter Károly csak az utolsó napjaiban járt hozzá. A betegség ideje alatt egyik orvos sem észlelt mérgezést. Most aztán vegyészeti véleményről függ minden.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Vasárnap, dec. 24.: d. u. „Gyermek mesék.” Ezt követi: „Ezerégyéjszaka” tündér mese. Bérletszünet.

Este: Szünet.

Hétfő, dec. 25.: d. u. „János Vitéz” rege. Bérletszünet.

Este: „Embertragédiája” dráma. Bérletszünet.

Kedd, dec. 26.: d. u. „Cigány” népszínmű. Bérletszünet.

Este: „Bolygó görög” operette. Bérletszünet.

Szerda, dec. 27.: „Csöppség” vigjáték. (B.)

Csütörtök, dec. 28.: „Bákirálynő” bohózat. (C) „Szenes legény, szenes leány” operette. (C.)

Péntek, dec. 29.: „Miss Chipp” énekes vigjáték. (A.)

Szombat, dec. 30.: „Dalma” dráma. (B.)

Színházi hírek.

— dec. 23.

(A gyermekek öröme.) Érdemes vendégei voltak ma Zilahy igazgatónak. Egész sereg apró emberke, fiúk és lányok vegyesen keresték fel a „bácsit” és érdeklődtek a vasárnap délutáni előadás iránt. Zilahy aztán elmesélte nekik, hogy milyen szép meséket fognak hallani holnap délután. A tündér mese előadása érthető szenciót kelt az apróságok körében.

(Dalma.) Ismeretes, hogy a színház igazgatósága terve vette a legjobb magyar darabok sorozatos előadását. A ciklusnak második előadása Jókai Mór híres drámája Dalma lesz. Az előadásról Zilahy értesítette a tanintézetek tanári karát, hogy az ifjuságnak erre az előadásra féláru jegyeket bocsájt rendelkezésére. A jegyek, szombaton az előadás napjának délutánján 4—5 óra között a titkári hivatalban kaphatók.

(A közönség figyelmébe.) A színház igazgatósága figyelmébe ajánlja a közönségnek, hogy a karácsony első napján színi kerülő „Ember tragédiája” előadás nem fél 8 órakor, hanem este 7 órakor kezdődik. A karácsonyi előadások mindkét napon általános bérletszünetben mennek.

(Két újdonság.) A jövő hétnak ismét meg lesz a szenzációja. Két új darab, egy dráma és egy operett kerül te színpadra. A színtársulat drámai személyzete Gárdonyi Géza „Fehér Anna” c. betyártörténetére készült nagy ambícióval, az énekes személyzet pedig a „Bohémászerelem” operettből tart naponta próbákat. A két nagyszerű újdonság új díszletekkel, fényes kiállításban kerül színi.

K. Hegyessy Mari Stuart Máriaiban.

E klasszikus szerepében bucsuzott el tőlünk a Nemzeti Színház kitűnő művésznője.

A szerencsétlen skót királyné gyötrelmeit, szívtépő keserveit oly megragadó erővel, oly hatalmas művészettel játszotta, hogy a közönség szívszorogva lesté minden mozdulatát s a nagy jelenések végén percekig tartó tapsviharral honorálta.

A többi szereplők is egytől egyik a legjobbat nyújtották. Csáder Irén, Győre Lajos, Arday Ida, de a többiek is mind valamenyen színtel voltak hatva a Schiller poesisétől.

Hogy Szakács Andor elsőrendű művész, azt már igen sokszor említettük. de Leicester talán valamennyi eddigi alakításait felülmutta. A kiazó lelkiismeret végső tusája, a víziók megrázó ábrázolása s az összeomlás oly nagyszerű erővel tört ki a Szakács lelkéből, amelyet a pesti nemzeti színházban is ritkán láttunk.

A nagy közönség, csöndben, áhitattal halgatta a sok részben kitűnő előadást s igazán ünneplte a bucsuzó művésznőt.

(Sz. b.)

TAVIRATOK.

Angol-német barátság.

Berlin, dec. 23. A reggeli lapok jelentik, hogy a berlini kereskedelmi kamara elhatározta, hogy a német és angol nemzet közötti barátságos viszony megszilárdítására irányuló tündétést rendez, a mely egyszerűségi válasza az Angliában elhangzott barátságos nyilatkozatoknak. A kamara ebből a célból január 15 én disztrakomát rendez, a melyre az angol nagykövetet és a legkiválóbb angol és német kereskedelmi kamarák képviselőit is meghívták.

Érettségi vizsgák egyszerűsítése.

Budapest, dec. 23. Lukács kultuszminiszter az érettségi vizsgálat egyszerűsítése céljából rendeletet adott ki, amely szerint az írásbeli érettséginnél szereplő tantárgyak számát ötről háromra szállította le. A szóbeli érettséginnél öt tantárgyat vett fel olyképen, hogy az eddigiek közül törölte a gymnáziumi érettséginnél a görög, német nyelvet és a görögpótló irodalmat, a reáliskolai érettséginnél pedig a francia nyelvet. A rendelet 1906. január elsején lép életbe.

Elrabolt postakocsi.

Marseille, dec. 23. Az este revolverrel felfegyverkezett tíz ember a város közepén magtámadott egy postakocsit, agyonütötte a kocsist és elhajtották a kocsival, a melyben

25 zsák levél volt. A kocsi kísérőjét súlyosan megsebesítették. Az elrablott érték nagyságát nem ismerik.

Forradalmi világ Lengyelországban.

Varsó, dec. 23. Lengyelországban ma újra kihirdették az ostromállapotot. A forradalmi láz a lakosság között rohamosan terjed.

A moszkvai sztrájk.

Pétervár, dec. 23. Ma a gyári felügyelőség alatt álló 82,000 munkás sztrájkba lépett. Ezzel a munkások kétharmada sztrájkol.

Budapesti gabonatársaság.

Budapest, dec. 23.

(Déli szárlat.)

Buzakinálát és vételkedv mérsékelte. Nyugodt irányzat mellett 12,000 métermázsa került forgalomba 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyébb gabonafélek forgalom nélkül. Idő: nedves.

Buza áprilisra	17.08—10.
Buza októberre	16.74—76.
Rosa áprilisra	14.08—10.
Zab áprilisra	14.80—32.
Tengeri májusra	18.56—58.
Répa 1906. augusztusra	27.60—80.

Törvénytörök.

§ Bűnügyi főtárgyalások. I. 1905. December hó 28 án Csütörtökön főtárgyalások: Szilágyi Istvánné ellen, gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége — Szabó Márton ellen, súlyos testi sértés büntette. — Széplaki Zsuzsánna ellen, lopás büntette. — Horváth Lajos ellen, lopás vétségéért. — Szájó Imre ellen, összbüntetés. — Bujdosó Lajos ellen, lopás büntette. — December hó 29 én Pénteken felebbviteli ügyek és ítélethirdetések. — December hó 30-án szombaton I. és II. tanács előtt. Felebbviteli ügyek nyilvános tárgyalásai.

Szerkesztői-posta.

B. L. „Hozzá.” Költeménye tehetsége mutat, csak az utolsó strófában lapul el. Esetleg mást kérünk. Kéziratot nem küldünk vissza.

Delta. Mi legyen az a milieu? Francia szó (dv. millió). Magyar szava nincsen. II. Vilmos német császár az „Umschicht” szóval fordította igen sikerülten; vagyis a valamit körülvevő réteg. Önnek milliója tehát az a légréteg, az a környezet a miben él: családja, barátai, társasága, összeköttetései, kávéháza, korezmája, műveltsége, izlése, hangja, szokásai, kabátja, inge, nyakkendője, szobája, utcája sat. együttvéve. Egyszerűen az a réteg, a mely köréje rakodott. „Just milieu” (zstuszt millió) a helyes középút, vagy boldog középser.

Fejtörő.

S z á m r e j t v é n y.

Juhász Ilonkától.

4. 5. 3. 2. 6. Mindig akad szorgos kéznek,
1. 7. 8. Kuforása baj és vésznek,
14. 11. 10. Más borába azt ne öntsünk,
15. 12. 13. 10. Olyanforma a mi földünk,
6. 2. 9. 4. A nap is elborul tőle,
3. 14. 8. 6. 12. 15. 10. 6. Ilyen a lélek ha dőre,
12. 11. 13. 10. Virágra száll tarka szárnya,
1. 7. 3. 1. 7. 3. A töröknek csalogány a'
1—15. Hű szívem most ezt hívánja'
(Megfejtését a jövő számban közöljük. Utolsó számrajtvényünk megfejtése: Főispán.)

Városi Színház.

Bérletiszünet.

Vasárnap, 1905. évi dec. hó 24-én: Délután
Előbeszéd az ifjúsághoz. Előadja: *Zilaby.*

Ezt követi:

EZEREGY ÉJSZAKÁJA.

Hétfőn, dec. 25-én, délután:

JÁNOS VITÉZ.

Este rendez helyárrakkal:

Az ember tragédiája.

Kedden, december 26-án: Délután:

A CIGÁNY.

Este: **A BOLYGÓ GÖRÖG.**

Férfi ruha
végeladás.

Grünfeld Adolf

férfi, fiu és gyermek ruha üzlete

feloszlik.

Rendkívüli alkalom

olcsó bevásárlás

Debrecenben, a kistemplom mellett.

Nyílt-tér,
S Z É N A T

! jó, száraz, egészséges minőségben, préselve
 szállítanak **Neumann Testvérek**
 és Társa, gabona- és takarmány-
 kereskedők, Budapest, V. ker., Nádor-utca 31. !

szilárd és folyékony
Szappan
 a bőrt fehérré
 és gyöngéddé teszi.
 Mindenütt kapható.

Glycerin szappan

egy felnőttnél, mint gyermekeknek
 a leggyöngébb korban a legkifünőbb
 tisztító szernek bizonyult. Ismert te-
 kintélyek, mint dr. Hebra tanár
 Schandlbauer, Frühwald, Breus Károly
 Gusztáv, Schandlbauer stb. . . által
 legjobban használt.

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank.

Allapított 1869-ben.

DEBRECEN, (Iparbank-udvar)

Alapított 1869-ben.

Magy. Kir. Osztálysorsjáték Főelárusítója.

Betéteket elfogad. **Kölcsönöket** nyújt váltókra és ingatlanokra. **Törlesztés**
 kölcsönöket nyújt 600 koronán felül ingatlanokra, (földbirtok és házakra.) **Tőzs-**
dei megbízások: teljesít értékpapírok vételére és eladására. **Kölcsönöket** ad
 értékpapírokra, záloglevelekre, vidéki pénzüzet részvényeire és ékszerekre.
Ércpénzeket vesz és elad. Ugyanitt elfogadnak még tagjejenkezések a

C. Sorsjegycsoportba

mely 100 drb, 3% magy. jelz. sorsjegy együttes megvásárlására alakult havi 10
 forint befizetéssel. Bővebb felvilágosítással szolgál *fenti intézet.*

A leghasznosabb

karácsonyi

ajándékok

az eredeti SINGER

varrógépek.

megvásárolhatók

mind azon

üzletekben, amelyek

ezen cégtáblával

vannak ellátva.

Singer Co. Varrógép Részvény Társaság.

DEBRECENBEN: Piac-utca 29.

Berlitzrendszerű

Nyelviskola

Francia, Német, Angol nyelv-
 és irodalom.

Osztály és magánoktatás

Felvételek naponta:

d. e. 11—12. d. u. 5—6.

Széchenyi-u. 19. sz.

Szabályzatokat ingyen és bérmentve.

Szén!

Szobafűtésre házhoz szállítva olcsóbb
 mint bárhol megrendelhető.

Neumann Nándor

festék petroleum és szénnagykereske-
 désében, Hatvan u. 5. **Telefon 205.**

Francia
 öltözött kab.
 50 fillér.

Likörkészlet
 nickel tálcával
 50 fillér.

Emlékalbum
 selyem plüschkötésben
 50 fillér.

Sörös, boros vagy
 likörös készlet égetett
 diszes festéssel 6 po-
 hárral 2 korona.

Asztali dohány készlet
 teljeseen felszerelve
 1 korona

Ézüst sétat o t
 ében fa utánzatt
 3 Korona.

HINTALÓ
 2 korona,

MOTORVASUT
 önműködő: 50 fillér.

Babakocsi
 1 korona.

CSAK UJÉVIG

lehet olcsón vásárolni.

China ezüst és majolik tárgyakat, gyermekjáték és szoborokat, női
 kézi táskákat, szivar és cigaretta tárcákat, dohányzó asztalkákat és írókészletet

Budapesti Koronás Aruházban

DEBRECEN, Piac-utca 7., Vecsey-palota.

Szmirna ágylószőnyeg
 1 korona.

Fénykép album, levelező-lap-
 album, vagy írómappa nagyon
 diszes 50 fillér.

50 drb.
 igen finom diszes do-
 bozban 50 fillér

Írókészlet
 teljesen felszerelve
 nagyon elegáns
 1 korona.

50 darab
 vá szon vagy esontlevél
 pa pir, nagyon diszes-
 do boz 1 korona.

3 oldalú tükör
 nagyon diszes
 50 fillér

6 pár teás vagy
 kávé csészét diszes
 égetett festés 2 kor.

Óvó különlegességek, valódi francia amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban!

Orvosilag ajánlva! Föltétlen biztos

Ára: koronaártekben tucatanként: 2, 4, 6, 8, 10, 12.

Eddig fölülmulhatatlan ered. amerikai újdonság!

„Silk Finish Nevertear“

Rendkívüli finomsága és nyújthatósága folytán teljes biztonságot nyújt. — Ára tucatanként kor. 10 — 12. Bouts-americans (rövid mag-óvszer), tucatanként 6, 8, 10. Női óvszer, Pessarium oclusium, Mensinga tanár szerint, orvosi rendeletre. Ára 3—5. Valódi francia óvó biztonsági szivacs-kák (safety-sponges) ára tucatanként 6—12 korona

Uj! Auto vaginal spray! a legbiztosabb és legkényelmesebb női védő különlegesség. Sok ezer elismerő nyilatkozat! Ára 15 korona.

Óvás! Ne engedje magát befolyásítani olcsóbb árak által, mert csakis valóban eredeti amerikai óvszerek felelnek meg a célnak!!!

Havibaj kötések „Diana óv“.

Haskőők (lógó has, köldök, sérv vagy gyomrobaraj ellen) (Női hiszolgálás.)

Gumi-górcsér harisnyák

é tágulás, dagadt láb és gyermekláb ellen, Mindennemű, a betegséggápoláshoz és betegkényelemhez szükséges higiénikus eszközök ered. gyári árak mellett.

Kérjen ingyen és bérmentve a legújabbkimerítő árjegyzéket zárt borítékban, titoktartás mellett.

Keleti J. orvos-sebész mű-és kótszer-gyárától Alapítva 1878

Budapest IV., Koromaherceg-utca 27/3

E hirdetésre hivatkozók gummiaru rendeléseknél 20% árkedvezményben részesülnek.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a

„**TRIAS**“

2—3 napi befecskendéssel a folyást utóba és fájdalom nélkül felelősség mellett megszünteti. A legrégibb s legelhanyagoltabb folyásban szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. Férfiaknak kor. 2.72, nőknek 3 kor. 54 fill. b. eküldé után bérmentve küldetik. Fecskendők külön 1 korona. Raktár: Debrecenben Tóth Béla ur gyógyszerárában (Főpiac) és a legtöbb vidéki gyógyszerárában is kapható. — Titoktartás mellett küldi Papp gyógyszerész Tiszaszentimrén.

Alapítotott 1875.

Több éremmel kitüntetve

BUTORRAKTÁRAIM

tulhalmazottsága miatt évtizedek óta kitünő hírnévnek örvendő

os. és kir. udvari

butorgyáram

elismert elsőrendű készítményeit a legolcsóbb árak mellett ajánlom a nagyérdemű vevőközönségnek.

Költségvetéssel és mintákkal kívánatra díjmentesen szolgállok.

Schwartz Vilmos

Debrecen, Piac-utca 71. szám.

Legszebb

Karácsonyi és Ujévi

ajándékok

bámulatos olcsó árban

ROSE DEZSŐ

új ékszer-üzletében szerezhethők be.

Debrecen, Piac-utca 55. sz.

Hungaria mellett.

Kardos László üzletében

Kossuth-utca 9.
az év végén szokásos

ALKALMI ELADÁS

megkezdődött, melyen a kiállított
kifogástalan minőségű árucikkek,
mélyen leszállított áron,

25—50 %

engedménnyel

kerülnek eladásra.

Karácsonyi kiállítás

Allandó Kéпкиállítás remek képekből modern keretekben.
Disznóüvek és ifjúsági iratok óriási választékban
Levelepapír különlegességek remek dobozokban.
Íróasztal készletek ezüst és bronzból hölgy
és férfi íróasztalokra.

Íróasztal mappák és emlékek önyvek óriási választéka.

Imakönyvek minden felekezett számára a leg-
egyszerűbbtől a legdiszesebb kötésig.

Amerikai szétszedhető és forgatható könyvszekrények.

Képeslevelezőlap és Bélyegalbumok remek
kivitelben.

Képes levelezőlapok. Karácsonyi és újévi al-
kalomra meglepő választékban.

Havi részletfizetésre is szállítunk.

Kérjük kirakatainkat megtekinteni ! ! ! ! !

HEGEDÜS és SÁNDOR
előbb László Albert és Társa
könyv- és papíráruháza,
Kossuth-utca 11.

Teljesen pótolják
a külföldi likőröket

Schrank Béla

gőzerőre berendezett
likőrgyárának
elismert jó gyártmányai
Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képvisele: Klein Béla
Debrecen.

Különleges gyártmány:

Triple Sec

„Comme il faut“.

Pserhofer-fagybalzsam

elismert legbiztosabb szer **mindennemű fagyások** ellen, nem különben
fagyás okozta elhanyagolt régi **sebek** eltávolítására.
1 tégely ára **2 korona**.

Pserhofer-pulmonin

kitűnően bevált szer még oly idült **köhögés**, **légszűhurut**, **tüdőbaj**,
szamárhurut ellen, úgy gyermekek, mint felnőttek számára. 3—4 üveg
elegendő. Orvosilag többszörösen ajánlva.
1 üveg ára **2 korona 50 fillér**.

Pserhofer migrän csokoládé

elsőrendű szer **migrän**, **ideges fejfájás** és **neuralgia** azonnali megszüntetésére
1 doboz ára **1 korona 60 fillér**.

Pserhofer-arckrém

pörsenések, bőratkák, szeplők és az arc bőr minden tisztatlanságá-
nak eltávolítására.

1 tégely ára **1 korona 60 fillér**.

Kizárólagosan megrendelhető:

Pserhofer J. gyógyszerertárában

WIEN, I., SINGERSTRASSE 15.

Biztosítsd életedet!

„AZ ANKER“

ÉLET ÉS JÁRADÉK BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.

Magyarországi vezérképviselőség:

BUDAPEST, VI., DEÁK-TÉR 6. ANKER-UDVAR.

Vagyonállapot 1904. december 31 én

164.5 millio korona melyből Magyarországon
25 millio korona van elhelyezve.

Olesó díjak. — Méltányos feltételek.

1905-ben B. osztalékterv szerint a befizetett díjak arányában az évi díj
27¹/₂% ig emelkedő nyereséyesztalék fizettetett ki készpénzben.

Előnyös gyermek és vegyes tőkebiztosítások,

Prospectusok kívánatra ingyen.

Képviselő Debr. eckenben Jónás Mór.

Biztosítsd életedet!

Pserhofer-pilulák

valódiak csak ezzel a vörös főlirással. „J. Pserhofer“.

József császár ideje óta tehát több mint 120 év óta mint leg-
régibb, fájdalom nélkül hashajtó háziszert ismerik és sok orvos sür-
gösen ajánlja a rossz emésztés és dugulás minden következménye ellen,
mint az **epicirkuláció zavara**, **májbaj**, **szélkolika**, **aranyér**, **a belek**
petyhüdsége stb., **vértisztító** tulajdonságai következtében kitűnő **vér-**
szegénység, **ideges főfájás**, **sárgaság** stb. esetén.

1 skatulyácska 15 pilulával . K. —.42

1 tekercs 6 skatulyácskával . K. 2.10

A Pénz előleges baküldése esetén ára portómentes megküldésével együtt

1 tekercs Korona. 2.60 || 4 tekercs Korona 8.90

2 " " 4.70 || 5 " " 10.50

3 " " 6.80 || 10 " " 18.50

Egyedüli készítőhely,

Pserhofer J. gyógyszerertára

WIEN, I., Singerstrasse 15.

A nagyérdemű Uri közön- ség szives figyelmébe!

Van szerencsém a nagyérdemű Uri közönség szives tudomására hozni, hogy 12 év óta fenálló és jó hírnévnek örvendő

finom polgári és katonai szabó-üzletemet ujabban megnagyobbítottam

és a legdivatosabb egész finom bel-és külföldi divat szövetségekkel nagy mennyiségben felszereltem, úgy, hogy a legnagyobb igényeket is kielégí-
helem.

Nagy választékban tartok raktáron angol és francia divat, öltöny és felöltő cheviott különlegességeket, Salon Smoking track-öltöny és téli kabát szöveteket, melyeket a legutolsó angol és francia divat szerint a legnagyobb gonddal **a legelegánsabb kivitelben** saját műhe-
lyemben és felügyeletem alatt készítek.

Ugy tényleges, mint tartalékos tiszték és egyéves önkéntesek

— bármely fegyvernemhez tartozók a legelegánsabban és szabályszerűen a legpontosabban szereltetnek fel.

Allandó és nagy raktárt tartok **katonai, vasuti és bármely egyenruházati felszerelési cikkekben**, készítek dísz és vaselő magyar ruhákat, papi reverendákat, palástokat, fővegeket, zsinati kabátokat és mindenemű egyenruhákat. Sport és vadász öltöayöket a legju-
tányosabb árban és legpontosabb kivitelben.

Vidéki megrendeléseket a legnagyobb gonddal készítek.

Gyászöltönyöket 24 óra alatt készítek el.

A midőn még megemlítem, hogy miután üzletemben a közel multban szabász változások történtek, ennél fogva két oly kiváló szakértelmű szabászt alkalmaztam, kik a főváros legelőkelőbb ületeiben számos éveken keresztül szereztek maguknak a szabászat te-
rén bő tapasztalatokat és a legkényesebb igényeknek megfelelnek. A nagyérdemű Uri közönség eddig irántam tanúsított szives jó indulatáért és támogatásáért hálás köszönetemet nyilvánítom, kér-
ve továbbra is nagybecsű pártfogását és vagyok.

Kitűnő tisztelettel:

Prelovsky András

katonai és polgári szabó, a magyar államvasutak szállítója.

DEBRECEN, Kossuth-utca 4 sz.

Háromféle ár!
15, 20 és
25 K.

Kizárólag valódi

amerikai
férfi- és női
cipők

dus választékban,

Budapest, V. Dorottya-utca 5.

Köztudomásu, hogy valamennyi cipőgyártmány között a valódi amerikai készítmények a legjobbak és legtartósabbak. Az amerikai cipőket nemcsak kitűnő minőségük, hanem elegáns formáik és kényelmes voltuk miatt is kedvelik.

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

Amerikai cipő részvénytársaság.

Budapest, V. Dorottya utca 6.

Öltözködjünk

jól és olcsón a Ma-
gyar és Angol poz-
tó gyárak készít-
ményeinek d u s
r a k t á r á b ó l.

Menjünk

Ranunkel H. és Fia

posztó nagykereskedőhöz.

Ékszer, óra

— és ezüstáru ajándékok —

bámulatos olcsó árban

egyedül a solidságáról általánosan elismert

Blau Lipót és Fiai

utóda

arany, ezüst és ékszer áru raktára-
ban. Piac-u. 41 sz. alatt szereshetők be.

Külön china-ezüst osztály!

Vezérszó: Minden darab szappan a Schichtnévvel
tisztá és ment káros alkarszektől.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht Gyár a
Aussighan bárkinek, a ki bizonyítja
hogy szappana a „Schicht“ névvel valamely ktra.
keveréket tartalmaz.

SCHICHT SZAPPAN!

(„Szarvas“ vagy kulcsszappant)

használjuk

kiváló hatásu tulajdonsága miatt

előnyös eredménnyel

bármilyen mosási célra, ugymint:

saját használatra
minden ruhaneműnél
és

mindenhez

a mi egyáltalában mosva lesz.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Vezérszó: RUDA ÉS BLOCHMANN, Budapest.

BUM BUM BUM

Fényképhez, Levelezőlaphoz, Bélyeghez

nagy **Emlékalbum** választék

Ajándéknak **12 sz. levélpapírok** elegáns dobozokban.

Karácsonyi és újévi képes levelezőlapok, néhány ezer új, szebb-
nél-szebb mintában

Ujévi gratulációhoz **névjegyek** irölés
kiállításban

Nikály Sámuel Főter 30
„EMKE“ kávéház mellett.

papirkereskedésében.

Legalkalmasabb Karácsonyi és újévi ajándékok
még eddig nem létezett olcsó árban csakis

Halász Nándor óras és ékszerésznel

(Piac-u. Fehérló-szálló épület) kaphatók.

Nagy kávé raktár.

Kiváló finom idei termései
Mandarin, Suchong, Congo és
Pecco tea. Citrom, narancs
és a híres **Manner-féle**
cukorkák nagy raktára

K O H N H E N R I K

cégnél

Debrecen, gróf Degenfeld-tér 7 sz.

Üzlet átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b
tudomására hozni hogy az

Ipar kávéházat átvettem

és azt ujjonnan renováltattam, úgy, hogy a m
kornak teljesen megfelel és e téren husz éve
át szerzett tapasztalatommal oda fogok hatni
hogy a nagyérdemű közönség becses pártf
gását kiérdemeljem.

Tisztán kezelt italok.

Hamisítatlan borok.

Billiárd nappal egy óra 24
krajcár, éjjel 32 krajcár.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását
kérve maradtam teljes tisztelettel

Benkő János

az „Ipar“-kávéház tulajdonosa.

Egyedüli gőzbutorgyár

Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban
a legmodernebb butorok és szoba be-
rendezések a legegyszerűbbtől a fény-
űzésig a legszolidabb kivitelben legju-
tányosabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főter.

Ujdonság!

Ujdonság!

Óriási megtakarítás!

Minden háziasszony egy kísérlet után
állandóan használja a

PACIFIC

száraz tojáslisztkelesztőményt.

Tyuktojás felhasználásával gyártja

Strobentz Testvérek

gyár részvénytársaság.

Budapest, IX. ker., Üllő-ut 89 sz
A „Pacific“ tojásliszt sült és főtt tészta-
ugyszintén cukrászsütemények és fagy-
laltok készítésénél kitűnően használható
és teljesen pótolja a sütésnél és főzésnél
a friss tojássárgáját. Nem romlik és
ennél fogva állandó készletben tart-
ható minden háztartásban.

A következő csomagolásokban van forgó omban
100gr. ára 2.40 K (160 tojás sárgáját helyettesíti)
05 „ „ 1.20 K (80
25 „ „ .60 K (40
4 „ levélben-10 K (6

Kapható minden nagyobb fűszer és csemegé zletben
valamint drogériában

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Legfinomabb achromaticus

Színházi és mezei látcsövek

gyöngyház alumínium és különféle foglalattal.

Göerz féle-Trieler-Binoele

(prismás látcsövek) Pontos kipróbált

Anerád légsúlymérők

(időjelzők)

Szemüvegek és orrcsüptetők

arany, ezüst double keretekben és minden látsze-
részi cikkek legfinomabb kivitelben kaphatók:

Fischer Jakob

látészerszénél

DEBRECENBEN, Főter.

KOSTYA JÁNOS

ékszerész

Debrecen, Széchenyi-u. 1. sz.

Ref. Kistemplom mellett.

Ajánlja a már 20 év óta fennálló

ékszer üzletét,

amely a nagyérdemű közönség által elismert szolid,

lelküismeretes kiszolgálásban páratlan és legolcsóbb forrás.

Dus választék.

Tulfizetés kizárva.

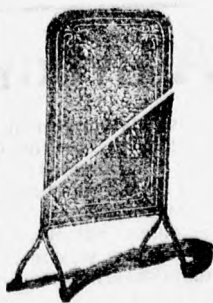
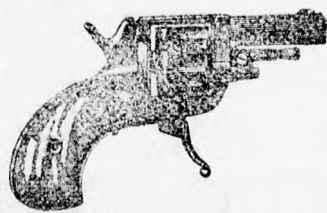
TÓTH GYULA

DEBRECEN, PIAC-UTCA 20-27-ik SZAM

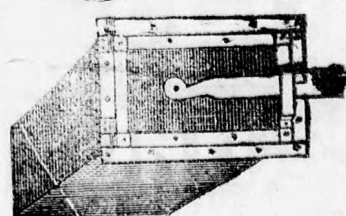
Budweizeri és honi gyára 1. vas porcellán valamint Meldinger
kőpeny és öntött vaskályhák, megen szerkezetű vas
és porcellán burkolatu konyhák, Multiplicator hőfejlesztő
kályhabetékek. **Vadászfegyverek.**

és felszerelések revolverek, hüvelyek és töltények. Lőpor-
áruda Ujdonság! Bronniog rendszerű ismétlőfegyver 1904 m.

Szén- és fakosarak, melegvédők für-
dőkádkak vasbutorok, gyermekszékek és
kocsik, mosdókészletek, fényezett kony-
hafelszerelések, gépmangorlók és fa-
csarók gummi átvonattal.

Képes árjegyzék
ingyen és bér-
mentve.

Gyakorlati Karácsonyi ajándék

Minden rendszerű korecsolyák, Gyerme-
székek-, kocsik-, ágyak. Vadászati fegyve-
verek és felszerelések, Revolverek és ön-
védelmi cikkek fa és szénkosarak, kályha-
elők. Mosdó készletek, egyszerű és a leg-
dlszesebb kiállításba. Diszes konyha fel-
szerelések **Tóth Gyula** vaskereskedésében

Piac-utca 20 és 27 sz.

NYAVALYATÓRÉS!

A nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szorít, kárjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható a „Matty gyógyszerár” által **Majna-Frankfurt**

Dr. és kir. Szabadalmazott Milly-Gyertya-Szappan és Gyógyár-Gyár.

Sarg F. A. Fia és Társa, Bécs, cédula és kir. udvarhatalmú IV. Allee-gasse 24

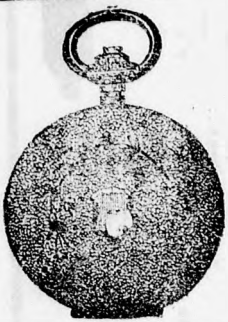
Milly Gyertya

Gramm 1 ső rendű minden szilgyertya „MILLY” és a NAP védjeggyel van állítva.

Ozímke és az a szó „Milly” törvényileg védve. Utánzatoktól óvakodjunk.

Ékszer vásár Utólérhetlenül olcsó árak! Magyarország legnagyobb, óra, ékszer, ezüstáru raktár Lőfkovits Arthur-é Debrecen Főpiac.

Árjegyzék kivonat

1 szám. Ezüst 6 frt 50. 14 kar. arany 18 frt.

4058 szám. Arany opáltürkis v. gyöngyel 4 frt. 50, gyémánt 25 frt. briliánt 100 frt

42 szám. acél 5 frt. ezüst 7 frt. arany 30 frt.

4114 sz. legújabb doublé gomb párja 2 frt. arany 11 frt.

151 sz. doublé 4 frt. kisebb 1 frt. 50, arany 8 frt kisebb 3 frt.

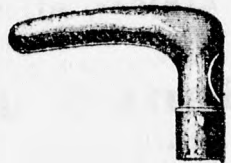
4108 szám Ezüst 15 frt ehna ezüst 5 frt

505 sz. doublé 1 frt 20 arany 5 frt.

1522 szám. t z opál türkis v. gyöngy párja 6 frt 50 gyémánt 40 frt.

4199 ezüst ébenfa, v. borsfával 6 frt.

szebbnél szebb újdonságok állandóan raktáron.

MINDEN HÖLGY ELŐNYE

olcsón és a mellett még divatosan és elegánsan ruházkodik.

Saját érdekében kérje ezért dustartalmu **WIENER MODEN UNION** melyet megtekintés végett ingyen és bérmentve küld a Bécs. I., Schottenring 10

LEOPOLD GYULA hirdetői irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54.

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGENSÉG gyógyítására és gyenge szervezetek erősítésére a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.**

Valódi tokaji borból készült, tehát nem tévesztendő össze más készítménnyel. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 6 kor. - Kapható gyógytárakban. Postán küldi. **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Mátyás-tér.

Császárfürdő Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő páratlan gőzfürdővel, legmodernebb közös és külön iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kád-, hőlég-, villamos víz-, szénsavas- és napfürdőkkel.

200 kényelmes lakosztóval. A legszolidabb kezelés.

téli és nyári gyógyhely **BUDAPESTEN.** Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

SZIMON ISTVAN FÉLE GYÓGYEREJŰ SÓS-BORSZESZ

Őn nagyon idősnek látszik! Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene** HAJFESTŐ-SZERREL.

Pattanás, kiütés, szeplő, májfolt, sőt ráncok is eltűnnek az arczról a valódi angol **BALASSA FÉLE UGORKATEL** használata által. Egy üveg ára 2 korona. Hozzá ugorkaszappan 1 k, púder 1-20, K.

Főzetküldési hely **BALASSA KORNÉL** gyógyszerár Bpest-Erzsébetfalva.

KATZER -féle részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb 1/4 millió részvénytőke.

Budapest, Ó-utca 42, 44 (saját ház), 45, 46, és Új-utca 43. Katzer szőrmeárul az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.

Szőnyegek takarók függönyök Butorszövetek csipkebononnyok Szőnyeg-ház **S. SCHEIN** os. és kir. udv. száll. WIEN, I., Bauernmarkt 12. Dustartalmú képes **ÁRJEJYZÉK** ingyen és bérmentve.

PLATSCHEK VILMOS elismert legolcsóbb, legszolidabb **FERFI- és GYERMEK-ruha áruháza** Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

HOTEL PARIS SZÁJLODA SIMON PÁL Budapest, VI., VACZI-KÖRÚT 23. SZ. 100 szoba 2-20 kád-í felebb kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörcsarnok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

SMITH PREMIER képviselők keresetnek.

AVILAG LEGJOBB ÍROGEPE.

SMITH PREMIER N° 5 képes árjegyzék ingyen.

BALASSA FÉLE UGORKATEL használata által. Egy üveg ára 2 korona. Hozzá ugorkaszappan 1 k, púder 1-20, K.

KATZER -féle részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb 1/4 millió részvénytőke.

KISS SZERENCSE NAGY VÁSÁROLJON KISS-FÉLE SZERENCSE-SORSJEGYET KISS KAROLY-TÁRSASÁG BUDAPEST, ERZSÉBET-KÖRÚT 19.

A MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS kiváló összetételű égvényes sós savanyúvíz, amely tapasztalatom szerint megbízható gyógyhatással bír a légzőszervek, valamint a gyomor és bélcsatorna hurutos bántalmainál, ugyanígy a húgy és ivarszervek hurutos és vérpangásos bántalmainál is. Jó hatást gyakorol továbbá a belek atóniája és a hasi vérbőségből eredő májbetegségekre. A „Siculia”-forrás belső használatának furdessel való egyesítése oszlató hatást fejt ki a női medence szervek idült izzadmányainál. A tüdőgümőkór kezdetleges eseteiben, valamint a gümős-görvélyes nyirkmirigy dagasztat ellen jó sikerrel alkalmazható. Czélszerű segédeszközt képez az elhízás és idült köszvény gyógyításában is. Ezen sokoldalú használhatóságánál fogva méltán számot tarthat az orvosok figyelmére Budapest, 1905. január 8.

Dr. Korányi Frigyes, egyetemi tanár, főrendiházi tag, a M. Tud. Akad. tagja, stb. stb.

Székföldi a kezelő tulajdonos „SICULIA” természetes szénsavat sűrítő gyár r. t. MÁLNÁSFÖRDŐN Háromszék em. Cím: SICULIA, Málnásfürdő, Főraktárak Budapest: IV., Múzeum-körút 7., és minden nagyobb városban. Kérjük a SICULIA névre figyelni!!!

Szénásy Árpád RAJZ-ESZKÖZ az összes közép-iskolákban a legjobban bevált **MAGYAR KÖRZÖ** MINDENÜTT KAPHATÓ.

Legjobb bajuszodró
a híres Debreceni
„CIVIS“ bajuszpedró

amely nem tép, de jól összetartja és nödteti a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Klgyó“-hoz DEBRECENBEN.

Eladó házhelyek.

Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e házhelyek mérségtel áron s igen kedvező részletfizetési feltételek mellett eladók.

Értekezhetni Márton Imre egyház ügyvédnél Piac u. 44. sz. alatt.

Debrecen, 1905. április 20.

A debreczeni ref egyház küldöttsége

Védjegy: „Horgony“

A Liniment Capsici comp.
a Horgony-Pala-Expeller pattléka

egy régiónek bizonyult készítés, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító aszernak bizonyult kísérésnél, szédzsal és meghűléseknel bodzázás-képpen használva.

Figyelmeztetés. Előny harnásítványok miatt bevételekkel óvatossak legyünk és csak olyan éveget fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cég-jegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára drágákban 60 fillér, 1 bot. 40 f. és 2 korona és égyedül minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapeston.

Richter gyógyszer-tára a „Arany orosiáhnos“, Prágában. Előzetes megbeszélés után, Budapesti szűkítés.

Óriási karácsonyi Könyvvásár

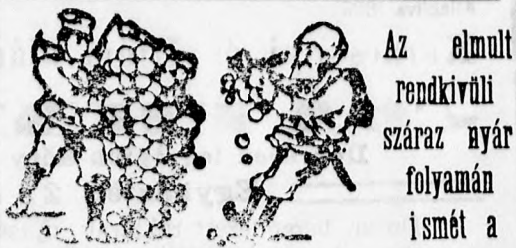
Harmathy Pál
könyvkereskedésében

Fűfész kert-utca 14. sz.

Ajándéknak alkalmas diszkötéses művek, költemények, ifjúsági elbeszélések, utleírások, történetek serdületebb leányok számára a legkedveltebb illusztrált könyvek, gyermekek részére diszes mese és képes könyvek, diszes imakönyvek és levelezőlap albumok s egyéb ajándék tárgyak, mindezek

teljesen új állapotban most le szállított áron beszerezhetők.

Telefon 374.

Az elmúlt rendkívüli száraz nyár folyamán ismét a

Küküllőmenti Első szőlőültvénytelep
(Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, 25 N.-Küküllőmegye)
volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít. és árjegyzék számos ellismerő levéllel ingyen és bérmentve

Aláírási felhívás.

Debrecen sz. kir. város és vidéke t. közönségének tudomására hozni, hogy

„Központi bank“

m. sz. cég alatt korlátolt felelősség alapján álló szövetkezetet alakítottunk mely céljával tüzte ki olcsó hitel nyújtás által a gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekek istápolását. A szövetkezet 4 éves évtársulatot alakít, heti 50 fillér törzsbetéttel, s működését 1906. évi január hó 1-én hivatalos helyiségében Piac-utca 65. szám, (Üzégely-ház) megkezdi. Debrecen, 1905. év október hó 28-án.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Szavay Gyula.
kereskedel és ipar-kamarai titkár elnök.

Lestyán Adorján,
kir. tanácsos kir. köz-jegyző, alelnök.

Lichtblau Albert,
ügyvezető igazgató.

Dr. Nyiri Ernő,
jogtanácsos jegyző.

A legjobb arc-zseppítő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

Egy tégely ára 1 kor. 40 fillér.

mely az arczot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Egy kis tégely ára 70 fillér.

Serail-szappan. Kifűző toillet szappanok a kanós használatához

Epe-szappan.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsza és krém 1 doboz ára 1 korona.

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: ROZSNYAI MATYÁS gyógyszer-tárában

Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszer-tárban

Első kézből, a gyárban vásárol Óa olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított tárogató és ahangfokozó gerenda feltalálója

Budapest, I., Lánchid-u. 5. sz.

Ajánlja saját gyárban készült, általánosan elismert különleges (speciális) fa-, réz-, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmodkat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedük 3-, 4-, 5-, 6- forintól feljebb a legjobb felszereléssel. Tárogató

Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyabb hangot nyer (biztos siker); hegedűbe javítással 4-forint. rózshafából, ujezüst billentyűvel és iskolával, 30-forintól feljebb.

Harmonikumok. világhírű legjobb gyártmány, 65-forintól feljebb.

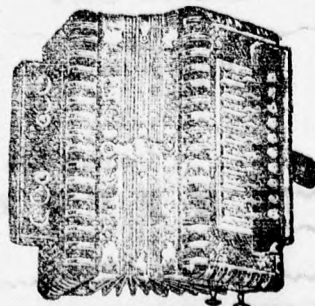
Harmonikák, legjobb, erős, elpusztíthatatlan hangokkal, 2.50, 3-, 4-, 5-, forintól feljebb. Különleges acélhang hang versenyharmonikák saját minták.

Zenekarok teljes felszerelése, előnyös feltételek mellett, jutányos áron, elismert jó minőség, a hadsereg és a legtöbb katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Javítások az összes hangszereken különleges szakszerű pontossággal, jutányos áron eszközöltnék.

Kezesség minden egyes hangszernél. Kivitel nagyban és kicsinyben.

Árjegyzék minden hangszertől kívánatra ingyen és bérmentve küldetk.

Blatner József

üveg-, porcellán és lámpaáru üzlete,
Debrecen, Csapó-u. 1. szám alatt.

Karácsonyi és újévi

ajándék tárgyak

u. m. sör- és bor készletek, víz és likőr szervize, kávé- és tea készletek, evőeszközök, dísz tárgyak valamint aszali és függőlámpák minden a legjutányosabb árban beszerezhető.

Képektervezések hallatlan olcsó

árban készíttetnek.

Ablak üvegezési vállalat.

(NEUSTEIN-féle EFZSÉBET-labdacsok.)

pirulák hasonló készítményeknél minden tekintetben fejlebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az állati szervek bajainál legjobb eredménnyel használhatók, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint a pilulák.

S z é k s z o r u l á s

legtöbb betegségek forrása ellen. Czukrozott külsőjük végett még gyermekek is szívesen veszik egy 15 db-t tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekeres mely 8 doboz, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tekeres bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyükkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót” hoz címzett gyógyszerára **Bécs, I., Plankeng 6. Kapható:** Debrecen: Balázs Odön. Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tót B. gyógyszerész uraknál.

Allapitva 1805

Telefon 296.

Karácsonyi és Újévi ajándékok bevásárlására ajánlja

JÓSAI THY FERENC

Debrecen legrégebb köny-, zenemű és papírkereskedése.

Egyháztér 2, a Nagytemplomnál.

Dusan berendezett raktárát: ifjúsági iratok, képes könyvek és díszművek, imakönyvek, idegen nyelvben is újabb és legkedveltebb zeneművek, különféle dísz levelepapírok dobozokban, képes levelezőlapok és albumok, ugyszintén lombfűrészeti miniatúrákat is a legnagyobb választékban.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintéztetnek.

10,000 kötetből álló magyar és német kölcsönkönyvtár.

A Magyar Fém- és Lámpaáru-gyár

részvénytársaság gyári raktára

DEBRECENBEN,

Piac-utca. (Simonyi-utca sarkán.)

Gyár: Budapest-Kőbányán.

Ajánlja gyártmányait:

Pompás csillárok, asztali és függő lámpákat valamint

egyszerű lámpákat közönséges használatra.

Légszesz- és villany-csillárokat

állványok, íróasztali berendezések, gyertyatartókat stb legmérsékeltebb gyári árak mellett.

Ugyanitt kapható valódi amerikai Petroleum

Király-olaj

melye kizárólag gyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és robbanhatatlan.

Helyben minden mennyiség házhoz szállítatik.

Legújabb találmány!

Szabadalmazott

Attila Szesz Izzófényégő

bármely lámpára alkalmazható.

NÉPSEGÉLYZŐ BANK mint szövetkezet

Debrecen, Lamprecht-palota, piac-utca 44. szám.

Mindazoknak, kik heti befizetésekkel tőkét gyűjteni, avagy kényelmesen letörleszthető olcsó kölcsönt igénybe venni óhajtának, szíves tudomására hozzuk, hogy **1906. évi január hó 1-én** fenti cég alatt működésünket megkezdjük. Szövetkezetünk tagja lehet mindenki, aki legalább heti

efizetésére kötelezi magát, ami feljogosítja befizetése arányában olcsó kölcsönt igénybe venni. — Kölcsöneink könnyen törleszthetők, mert 6 és 12 éves évtársulatot alakítunk már most is.

TAGUL jelentkezhetni lehet az igazgatóság bármely tagjánál, továbbá **Kontsek Géza** fűszerüzletében (Kossuth-utca), **Kontsek Kornél** női divat üzletében (Kossuth-u. sarkán), **Békés Lajos** férfidivat áru üzletében (Piac-utca 44) **Donogán és Somossy** fehérnemű üzletében (Kistemplombazár), **Lusztig és Bán** fűszerüzletében (Simonffy-u.), **Davidházy Kálmán** könyvkötészetében (Fűvészkert) Debrecen, 1905. november hó 6-án.

Domahidi Elemér

Hajdumegye és Debrecen sz. kir. város főispánja, elnök.

Dr. Weisz József,

ügyvéd jogtanácsos,

Kontsek Géza,

fűszernagykereskedő, alelnök.

Forrai Ernő,
földbirtokos, alelnök.

IGAZGATÓSÁI TAGOK:

Dr. Balkányi Emil,
Békés Lajos

Dr. Kun Béla,
Somossy László,

Dr. Berger Andor,
Davidházy Kálmán,

Lamprecht Frigyes,
Than Gyula,

Békés Emil,
Fisch Lajos,

Lusztig Dezső,
Tóth Kálmán,

Dr. Varga Elemér,
Werlin Sándor.

FELÜGYELŐ BIZOTSÁG:

Gyurcsán Béla,

Trigászky Emil,

Ungár Jenő.

Ügyvezető igazgató: Gerébny Pál